

Wiadomości

Nr 52

4/2025

XXXIX rok

Biuletyn informacyjny Prowincji św. Maksymiliana Marii Kolbego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych w Polsce

z Prowincji

“PAN DAŁ MI BRACI” ŚLUBY WIECZyste

W posłuszeństwie,
bez własności i w czystości.

80 LAT FRANCISZKANÓW W DARŁOWIE

Wdzięczność za
wieloletnią posługę.

REKOLEKCJE “INDYWIDUALNE”

Znak czasu czy
przejaw wygodnictwa?

Życzenia na Boże Narodzenie 2025

Moi drodzy,

W ten święty czas, gdy Kościół z radością pochyla się nad tajemnicą Wcielenia Syna Bożego, życzę, aby narodził się w Betlejem Jezus nappełnił Wasze serca pewnością Jego nieustannej obecności. Niech Jego światło rozjaśnia Waszą codzienność, niesie odwagę i potęguje radość.

Niech Nowonarodzony, ubogi i pokorny Chrystus, odnawia w nas ducha prostoty, pokory i oddania Ewangelii, które wyraźnie odcisnęły się w życiu św. Franciszka z Asyżu. Niech Jubileusz 800 lecia przejścia do domu Ojca naszego Zakonodawcy celebrowany w Nowym Roku, będzie dla nas wszystkich czasem odnowy duchowej i wdzięczności za franciszkański charyzmat.

Niech Boża Dziecina prowadzi nas drogami błogosławieństwa, mądrości i radości płynących z wiary, a Duch Pokoju pomaga nam w budowaniu zgody i jedności. Niech nie braknie nam zadumy nad przychodzącym Bogiem, nad sobą i nad tym, co nas otacza.

Niech w Nowym Roku 2026 „Słowo, które stało się Ciałem”, odnawia naszą wiarę, umacnia nadzieję i rozpala miłość.

Z modlitwą i błogosławieństwem

o. Wojciech Kulig OFMConv
minister prowincjalny

Wiadomości

z Prowincji

październik - grudzień 2025 r.

4

„Pan dał mi braci”
Śluby wieczyste

40

Zupa z Trójcy
– początek

41

Ostra Brama w Bridgeport
– opowieść o miejscu łaski

45

Jak będzie mu na imię?
Czyli o Zachariaszu i gramatyce

46

Najczystsza przed obliczem Boga
Kompedium nauki św. Antoniego
o Matce Bożej (4)

49

Rekolekcje „indywidualne”
– znak czasu czy przejaw wygodnictwa?

or Tytuł numeru po-lescały

„Pan dał mi braci” – śluby wieczyste 2025

W sobotę, 29 listopada 2025 r., w Sanktuarium św. Jakuba Apostoła w Lęborku odbyła się uroczystość złożenia ślubów wieczystych przez br. Wojciecha Macha.

Na tę wyjątkową celebrację przybyli licznie bracia z całej Prowincji z Ministrem prowincjalnym na czele, który przewodniczył Eucharystii i wygłosił homilię. Obecna była także rodzina Profesa, jego przyjaciele, siostry zakonne, parafianie z miejsc dotychczasowej posługi oraz bracia z Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi-Łagiewnikach i z Krakowa, a także bracia postulanci.

W homilii o. Prowincjał podkreślił, że uroczystość profesji wieczystej wpisuje się w dzień Wszystkich Świętych Zakonu Franciszkańskiego, co przypomina o duchowym dziedzictwie, do którego dołącza br. Wojciech. „Dzisiejsza liturgia gromadzi nas wokół dwóch wielkich tajemnic: radości z uroczystości Wszystkich Świętych Zakonu Franciszkańskiego oraz wdzięczności za dar ślubów wieczystych, które za chwilę złoży nasz współbrat Wojciech” – powiedział na początku.

Zwracając się do Profesa, dodał: „Twoje imię zostaje wpisane w historię Rodziny franciszkańskiej, w historię tych wszystkich, którzy uczynili z Ewangelii swoje jedyne bogactwo.” Odwołując się do słów św. Franciszka „Pan dał mi braci”, podkreślił, że również dziś Kościół i wspólnota mogą mówić: „Pan dał nam ciebie, Bracie. Dał Kościołowi twoje powołanie, dał wspólnocie twój entuzjazm, twoją młodość, twoją wiarę, twoją kruchość i pragnienie świętości.”

O. Prowincjał szeroko omówił sens rad ewangelicznych, które br. Wojciech przyjął na całe życie. Mówiąc o ubóstwie, zaznaczył: „Nie chodzi o to, żeby nic nie posiadać. Chodzi o to, by nic nas nie posiadało. Ubóstwo jest sprzeciwem wobec logiki świata, w której wartość mierzy się sukcesem i wpływem.” O posłuszeństwie powiedział: „Jest szukaniem woli Bożej ponad własną. Zgodą na to, że Bóg może poprowadzić mnie inaczej, niż sam bym to wybrał.” Natomiast czystość określił jako „uczenie się miłości bez zawłaszczania, oddanie serca Bogu”.

Przypomniał również, że śluby wieczyste są przede wszystkim odpowiedzią człowieka na miłość Boga: „To nie tyle twoja deklaracja, ile twoja odpowiedź. To On pierwszy powiedział: ‘Chcę cię dla siebie’.” Jednocześnie wskazał, że profesja wieczysta nie kończy formacji, lecz otwiera nowy etap życia: „Śluby wieczyste nie są końcem formacji, są początkiem nowego życia.”

O. Prowincjał mówił także o misji, która czeka br. Wojciecha: „Twoją misją będzie bycie ikoną prostoty i pokoju. Świat nie potrzebuje idealnego franciszkanina. Świat potrzebuje prawdziwego franciszkanina.” Przypomniał również, że braterska wspólnota będzie zawsze miejscem wsparcia i wzrostu: „Gdy złożysz profesję wieczystą, Bóg mówi do ciebie: ‘Ja chcę ciebie. Na zawsze’. A wspólnota otaczając cię uściskiem pokoju przypomina, że nie idziesz sam.”

W czasie Liturgii br. Wojciech położył się krzyżem na posadzce świątyni podczas śpiewu Litanii do Wszystkich Świętych, dając znak całkowitego oddania Bogu. Następnie wobec Ministra prowincjalnego złożył profesję wieczystą, ślubując na zawsze żyć w posłuszeństwie, bez własności i w czystości.

Uroczystość zakończyła się modlitwą wdzięczności i życzeniami, a także braterskim uściskiem pokoju, który wyrażał jedność i wsparcie wspólnoty. Słowa o. Prowincjała, wypowiedziane na zakończenie homilii, stały się przesłaniem dla Profesa i całej wspólnoty: „Idź, aby kochać. Idź, aby przypominać światu, że Bóg jest Miłością. Idź, aby głosić pokój. Idź, aby budować Kościół. I nie lękaj się. Jest z tobą Jezus, są z tobą święci franciszkańscy, jest z tobą wspólnota.”

Maja Studzińska

Homilia o. Prowincjała

Śluby wieczyste 2025

Rekolekcje Definitorium w Asyżu

W dniach 14–19 października w Asyżu Definitorium Prowincji św. Maksymiliana przeżywało swoje doroczne rekolekcje zakonne. Prowadził je o. Jerzy Norel, który w swoich konferencjach odwoływał się do tekstów Ewangelii, Źródeł Franciszkańskich oraz własnego doświadczenia życia franciszkańskiego.

Rekolekcjonista ukazywał postać św. Franciszka z Asyżu i jego drogę nawrócenia, naśladowania oraz upodabniania się do Chrystusa jako nieustanny i konieczny proces w życiu każdego franciszkanina. Tak prowadzona refleksja stała się dla uczestników rekolekcji zachętą do weryfikacji własnego życia i powołania.

Szczególnym wymiarem rekolekcji była modlitwa w miejscach związanych z życiem i śmiercią Serafickiego Ojca. Bracia dziękowali za jego pośrednictwem Panu Bogu za Prowincję i jej dzieła, za każdego z braci należących do Prowincji, a także za dobroczyńców i przyjaciół. W modlitwach polecali również zbliżające się w 2026 roku jubileusze: 40-lecie powstania Prowincji oraz 800-lecie narodzin dla nieba Biedaczyny z Asyżu, prosząc o ich głęboke i owocne duchowe przeżycie.

o. Piotr Matczak

Jesienne spotkanie przełożonych

W dniach 3–5 listopada 2025 r. w Domu Caritas Archidiecezji Gdańskiej w Warzeniu odbyło się jesienne spotkanie przełożonych. Był to czas modlitwy, refleksji i braterskiej wymiany doświadczeń.

Spotkanie rozpoczęły Nieszpory pod przewodnictwem o. Damiana Basaraba, który wygłosił katechezę pt. „Tęskno mi, Panie”. Odwołując się do słów Cypriana Kamila Norwida, o. Damian przypomniał, że tęsknota to nie tylko ból i brak, ale też pragnienie Boga.

– Pan pozwala człowiekowi upaść, ale pragnie go podnieść. Tęsknota za niebem to znak żywej wiary – mówił kaznodzieja.

Po modlitwie do św. Franciszka Minister prowincjalny powitał uczestników i przedstawił program obrad. Następnie p. Maja Studzińska z Fundacji Tworzyć Miłość omówiła zbórkę środków z 1,5% podatku od osób fizycznych za 2024 rok. Fundacja otrzymała 151 221,80 zł, co zdaniem prelegentki udało się osiągnąć dzięki rozsze-

zeniu wyboru celów szczegółowych o wszystkie dzieła i parafie w Prowincji. Największe wpływy odnotowano w klasztorach w Dobrej i Poznaniu oraz na misje.

Drugi dzień spotkania rozpoczął się wykładem o. dr. hab. Marka Fiałkowskiego OFMConv z KUL, który mówił o „Głównych kierunkach pracy duszpasterskiej Kościoła w Polsce”. Podkreślił potrzebę formacji dorosłych, wspierania rodzin jako Kościołów domowych i obecności Kościoła w przestrzeni cyfrowej.

– Nie możemy uciekać od świata, musimy być w nim obecni – niosąc Ewangelię tam, gdzie dziś żyją ludzie – zaznaczył prelegent.

Z kolei dr Dorota Dźwig, teolog i wykładowca WSD Archidiecezji Gdańskiej, przypomniała, że wiara jest rze-

czywistością dynamiczną, a podstawą życia zakonnego i apostołskości pozostaje modlitwa i osobista relacja z Chrystusem.

– Pan nawraca za trud, nie za owoc. Ludzie potrzebują świadków, nie teoretyków wiary – podkreśliła.

Po konferencjach uczestnicy pracowali w grupach, dzieląc się refleksją nad formacją świeckich, życiem wspólnotowym i własnym powołaniem.

Ostatni dzień spotkania rozpoczął się Eucharystią pod przewodnictwem o. Rafała Zarzyckiego, gwardiana z Jönköping. Następnie o. Mateusz Świątosławski, asystent prowincjalny ds. powołań, zaprezentował sprawozdanie

z działalności. W minionym roku zorganizował ponad 30 wydarzeń powołaniowych, w tym rekolekcje, pielgrzymki i spotkania młodzieży. Podkreślił też potrzebę większej współpracy w duszpasterstwie ministrantów.

O działalności Ruchu Światło-Życie mówił natomiast o. Karol Wesołowski, który przedstawił efekty rekolekcji wakacyjnych i formacji w ciągu roku.

Spotkanie zakończyło się wystąpieniami Ministra prowincjalnego oraz Ekonoma i Sekretarza Prowincji, którzy, oprócz bieżących ogłoszeń, podziękowali braciom za modlitwę, obecność i zaangażowanie.

o. Piotr Matuszak

Plenarne spotkanie FEMO w Gdańsku

W dniach 10–15 listopada 2025 r. w Gdańsku odbyło się doroczne plenarne spotkanie Federacji Europy Środkowo-Wschodniej FEMO.

Uczestniczyli w nim: o. Tomáš Lesňák – definitor generalny; o. Wojciech Kulig – minister prowincjalny Prowincji św. Maksymiliana Marii Kolbego w Gdańsku i przewodniczący FEMO; o. Piotr Pawlik – minister prowincjalny Prowincji Czeskiej, wiceprzewodniczący FEMO; o. Piotr Żurkiewicz – minister prowincjalny Prowincji Matki Bożej Niepokalanej w Warszawie; o. Marcin Drąg – wikariusz Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię w Krakowie; o. Martin Kollar – kustosz Kustodii Słowackiej; o. Dariusz Harasimowicz – kustosz Kustodii w Rosji; o. Stanisław Nuckowski – kustosz Kustodii na Ukrainie; o. Mariusz Gruszka – delegat w Uzbekistanie; o. Piotr Stro-

ceń – delegat ministra prowincjalnego na Litwie i przewodniczący KWPZM; o. Jarosław Bartkiewicz – delegat ministra prowincjalnego w Bułgarii oraz o. Piotr Matuszak – sekretarz FEMO. Nieobecny był jedynie o. Jarosław Banasiak, delegat ministra prowincjalnego na Białorusi.

Jednym z ważnych punktów spotkania była prelekcja o. Tomasza Janka (Prowincja Gdańska) pt. „Historia franciszkanów na Pomorzu”. Przedstawił on dzieje pierwszych fundacji franciszkańskich na tych terenach – od Torunia i Chełmna w XIII w., przez powstanie klasztorów w Nowem, Braniewie, Barczewie i Gdańsku, aż po burzliwy okres reformacji, który doprowadził

do zaniku klasztorów franciszkańskich na Pomorzu. Ukazał również ich powrót po II wojnie światowej oraz historię kościoła Świętej Trójcy. Po wystąpieniu bracia zwiedzili kościół i prezbiterium, poznając jego zabytki i architekturę.

W kolejnych sesjach o. Robert Zbierański, przewodniczący komisji ds. formacji FEMO, omówił kwestie związane z formacją postnowicjacką i towarzyszeniem braciom w pierwszych latach życia zakonnego, poruszając także temat odejść z Zakonu. O. Dariusz Mazurek, sekretarz generalny ds. misji, przedstawił główne założenia uchwały Kapituły Generalnej z 2024 r. dotyczącej ożywienia ducha misyjnego – m.in. potrzebę modlitwy o zapal misyjny, formacji ukierunkowanej na misję, rozeznania zapotrzebowania na świecki wolontariat misyjny oraz troski o promocję misji franciszkańskich. W formie on-line głos zabrał również o. Piotr Stanisławczyk, były sekretarz generalny ds. formacji, prezentując inicjatywy rekolekcyjne i formacyjne realizowane w ostatnim roku w Asyżu, Rzymie i Polsce.

O. Wojciech Kulig, przewodniczący FEMO, podjął refleksję nad procesem odejść młodszych braci z Zakonu, zwracając uwagę na konieczność uważnego towarzyszenia i wspólnego rozeznawania trudności pojawiających się na drodze powołania. Bracia odpowiedzialni za poszczególne jurysdykcje podzielili się również doświadczeniami życia i posługi w swoich prowincjach, kustodiach i delegaturach.

Podczas obrad zaplanowano kolejne działania formacyjne, w tym kursy dla braci 10 i 25 lat po profesji wieczystej oraz II nowicjat dla członków FEMO. Powołano także międzyprowincjalną komisję odpowiedzialną za przygotowanie polskojęzycznego mszału franciszkańskiego dla braci federacji. Ustalono również terminy przyszłych kapituł prowincjalnych i kustodialnych w latach 2026–2028.

o. Piotr Matczak

Formacja młodych braci z federacji FEMO

W dniach 17–21 listopada w Domu Misyjnym Księża Werbistów w Krynicy Morskiej odbyło się doroczne spotkanie młodych braci z federacji FEMO. W tygodniu formacyjno-kształceniowym wzięło udział 38 zakonników mających do pięciu lat po ślubach wieczystych lub święceniach kapłańskich: 36 z trzech prowincji polskich, 1 z kustodii słowackiej i 1 z delegatury białoruskiej.

Spotkanie rozpoczęło się dniem skupienia, który poprowadził o. Mateusz Stachowski, rektor kościoła Świętej Trójcy w Gdańsku. W kolejnych dniach bracia uczestniczyli w prelekcjach dotyczących ważnych i aktualnych tematów związanych z posługą i życiem zakonnym.

Wśród zaproszonych prelegentów znaleźli się:

ks. dr Michał Turkowski, specjalista z Centrum Ochrony Dzieci w Krakowie, z wykładem „Ochrona dzieci i młodzieży, wykorzystanie, pomoc poszkodowanym”;

dr Dorota Dźwig, teolog i inicjatorka wielu dzieł apostoelskich, która podjęła temat „Duchowość mężczyzny”;

prof. dr hab. Monika Przybysz z UKSW, autorka wykładu „Smartfon za klauzurą – szanse i zagrożenia związane

z używaniem mediów elektronicznych przez osoby konsekrowane”;

o. dr Robert Leżohupski, sędzia Trybunału Kościelnego Państwa Miasta Watykan, który wygłosił zaś konferencje pt.: „Dyscyplina intencji Mszy świętych”, „Forum wewnętrzne – spowiedź i kierownictwo duchowe w życiu i posłudze braci” oraz „Odejścia z Zakonu – trudności w realizacji istotnych elementów życia oddanego Bogu”.

Tydzień zakończyła Msza święta, której przewodniczył minister prowincjalny Prowincji św. Maksymiliana, o. Wojciech Kulig, powierzając Bogu formację i posługę młodych braci.

o. Piotr Matczak

*w zakamarkach duszy
kolęda się rzeźni
tak Bogiem się cieszy
resztę ptak dośpiewa*

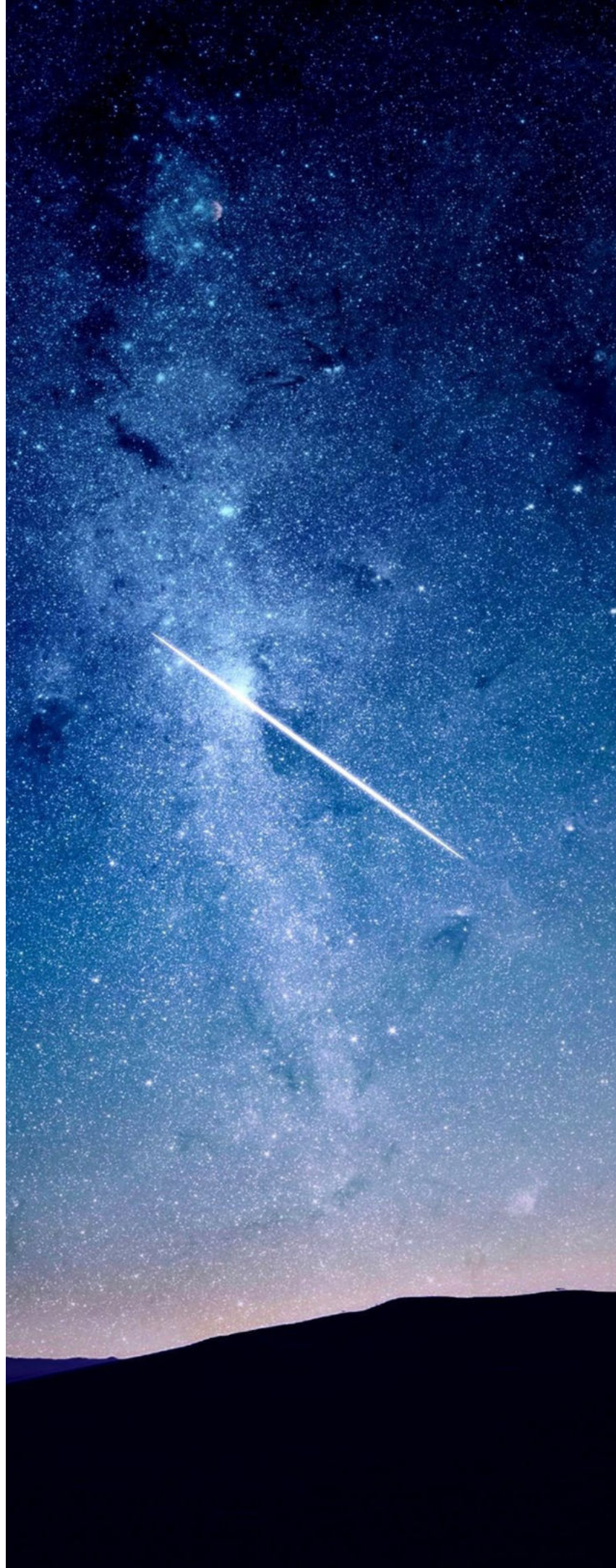
*tren zastygłej chwili
utkany gwiazdami
niebo w boskich oczach
zapatrzone w serce*

*a anioł bezgłośnie
przypięty refleksem
Gloria in excelsis
bo Bóg całym sobą*

*ach In sinu Jesu
najsświęciej Betlejem
by dusza wzleciała
zupełnie do nieba*

Koszalin,
Narodzenie Pańskie 2025.

br. Zbigniew Maria Jaskowski

ZADUSZKI

Zaduszki w wykonaniu uczniów Zespołu Szkół Morskich w Darłowie. Młodzież poprzez słowo i muzykę wprowadziła zgromadzonych w atmosferę zadumy, modlitwy i refleksji nad pamięcią o zmarłych.

**KOROWÓD
ŚWIĘTEGO MARCINA**

11 listopada, ulicami Darłowa przeszedł tradycyjny Korowód Świętego Marcina. Wydarzenie rozpoczęło się przy Zamku Książąt Pomorskich, skąd barwny pochód wyruszył w stronę kościoła pw. Matki Bożej Częstochowskiej. Na czele korowodu pojawiła się postać św. Marcina, w którego wcielił się o. Adrian Zalewski. W wydarzeniu uczestniczyli mieszkańcy, przedstawiciele lokalnych instytucji oraz dzieci i młodzież z darłowskich szkół.

Podczas uroczystości odbyła się wspólna modlitwa oraz krótka część słowno-muzyczna. Nie zabrakło również rogali świętomarcińskich, które tradycyjnie zostały rozdane uczestnikom korowodu. To symbol dzielenia się i budowania wspólnoty – wartości, które od wieków przypisywane są świętu 11 listopada.

ŚWIĘTY MIKOŁAJ

6 grudnia w Kościele Mariackim w Darłowie odbyło się wyjątkowe spotkanie ze św. Mikołajem. W jego rolę wcielił się o. Michał Socha, który po Mszy świętej rozdawał dzieciom prezenty. Wydarzenie wprowadziło najmłodszych oraz ich rodziny w radosny, świąteczny nastrój i było pięknym znakiem wspólnoty oraz pamięci o tradycji dnia św. Mikołaja.

NABOŻEŃSTWO DO ŚW. RITY

Od sześciu lat w Darłowie organizowane są nabożeństwa ku czci św. Rity. Z roku na rok uczestniczy w nich coraz więcej wiernych, którzy przybywają, aby wspólnie się modlić, polecać swoje intencje oraz prosić o wstawiennictwo patronki spraw trudnych i beznadziejnych.

80 LAT FRANCISZKANÓW W DARŁOWIE

W niedzielę 21 grudnia w naszym kościele odbyła się uroczysta Msza święta z okazji 80-lecia Polskiego Darłowa oraz 80 lat obecności i posługi franciszkanów na ziemi darłowskiej. Eucharystia sprawowana była w intencji miasta, jego mieszkańców oraz wszystkich, którzy przez osiem dekad współtworzyli duchową i społeczną tożsamość powojennego Darłowa.

Mszy świętej przewodniczył biskup Krzysztof Zadarko, który w swojej homilii nawiązał do szczególnej roli Kościoła w powojennej Polsce. Podkreślił, że po 1945 r. był on dla wielu wspólnot nie tylko miejscem modlitwy, ale również przestrzenią odbudowy więzi społecznych, tożsa-

mości i nadziei. Jak zaznaczył biskup, na Ziemiach Zachodnich - także w Darłowie - to właśnie parafie i zakony często stawały się pierwszym stabilnym punktem odniesienia dla nowych mieszkańców.

Po zakończeniu Mszy świętej burmistrz Arkadiusz Klimowicz wraz z przewodniczącym Rady Miejskiej Czesławem Woźniakiem wręczył biskupowi oraz gospodarzowi uroczystości – o. Stanisławowi Piankowskiemu, proboszczowi parafii i gwardianowi klasztoru franciszkanów - podziękowania, przygotowane specjalnie na jubileusz. Stanowiły one wyraz wdzięczności Miasta Darłowo za wieloletnią posługę duszpasterską oraz wkład Kościoła i franciszkanów w kształtowanie powojennego oblicza miasta.

SZOPKA

W Kościele Mariackim w Darłowie przygotowano bożonarodzeniową szopkę, która w wyjątkowy sposób nawiązywała do obchodów 80-lecia obecności franciszkanów w Darłowie. Tegoroczna aranżacja podkreślała franciszkański charyzmat prostoty, modlitwy i bliskości z ludźmi, przypominając o wieloletniej posłudze zakonników w życiu parafii i miasta.

a. Adrian Zalewski

NABOŻEŃSTWO TRANSITUS

W dniu 3 października, po Mszy świętej sprawowanej o godz. 18.00, wierni uczestniczyli w nabożeństwie Transitus, które corocznie upamiętnia błogosławioną śmierć św. Ojca Franciszka z Asyżu. Zarówno Eucharystii, jak i nabożeństwu przewodniczył o. Jerzy Norel. W homilii i rozważaniach o Jerzy podkreślił, że nie można być prawdziwym chrześcijaninem bez przebaczenia. Nawiązując do duchowości św. Franciszka, mówił także o jego wyjątkowym spojrzeniu na śmierć, która stała się dla niego siostrą, przyjaciółką i mądrością. Zwrócił uwagę, że współczesny świat często żyje tak, jakby śmierci nie było, tymczasem jej przyjęcie jako drogi prowadzącej do Boga sprawia, że nie jest ona ostatnim głosem, lecz przejściem do pełni życia z Bogiem.

**UROCZYSTOŚĆ
ŚW. OJCA FRANCISZKA**

Centralnym punktem świętowania uroczystości św. Franciszka była Msza święta sprawowana o godz. 12.00, której przewodniczył o. Tomasz Mika OP, dominikanin. W Eucharystii uczestniczył także w koncebrze ks. Mariusz Wenclawek SDB, salezjanin. W homilii o. Tomasz nawiązał do relacji, jaką św. Franciszek i św. Dominik mieli z Bogiem Ojcem. Podkreślił, że doświadczenie dobrej, codziennej relacji z ziemskim ojcem pomaga budować głęboką i pełną zaufania więź z Bogiem, którego chrześcijanin może postrzegać jako kochającego Ojca – „Tatusia”. Rozważania te stały się zachętą do pogłębiania osobistej relacji z Bogiem w codziennym życiu.

FRANCISZKOWO

W dniu 5 października kontynuowane były dni franciszkańskie, które zgromadziły dzieci i dorosłych na wspólnym świętowaniu. Po Mszy świętej sprawowanej o godz. 12.00, przed namiotem ustawionym przy klasztorze, odbyło się tradycyjne błogosławieństwo zwierząt, nawiązujące do duchowości św. Ojca Franciszka.

Następnie pani Renata wraz z paniami Agnieszka i Joanną wręczyły dzieciom nagrody za prace plastyczne inspirowane „Pieśnią Słoneczną” św. Franciszka. Kolejnym punktem programu była zabawa polegająca na poszukiwaniu ukrytych pytań, które po rozwiązaniu zamieniały się w elementy puzzli. Ich wspólne ułożenie ukazało postać św. Franciszka w otoczeniu braci zwierząt.

W tym samym czasie dorośli uczestnicy spotkania brali udział

w warsztatach, podczas których własnoręcznie wykonywali świece. Całe wydarzenie przebiegało w radosnej, rodzinnej atmosferze i było okazją do pogłębienia franciszkańskiego ducha wspólnoty.

KONIEC RENOWACJI

14 grudnia o godz. 12.00 o. prowincjał Wojciech Kulig przewodniczył Mszy świętej dziękczynnej za renowację i remont kościoła w Dobrej. Renowacja trwała cały rok (od października 2024 do października 2025). Dokonano renowacji wnętrza kościoła: ścian, podłogi, renowacji ołtarza herbowego, założono ogrzewanie podłogowe, zmieniono instalację elektryczną i nagłośnieniową, częściowo zamontowano nowe oświetlenie, wykonano nowe drzwi do zakrystii. Przedstawiamy relację zdjęciową jak przebiegała renowacja i wygląda kościół obecnie.

WARSZTATY Z O. TOMASZEM

W dniu 19 grudnia odbyło się spotkanie z o. Tomaszem Tęgowskim, zorganizowane w ramach działalności oddziału Domu Pojednania i Spotkań, którym od tego roku jest klasztor w Dobrej. Wydarzenie wpisywało się w działania mające na celu dotarcie do nowych grup odbiorców oraz zaprezentowanie oferty edukacyjnej DMK.

a. Roman Ziola

KAWIARENKA „POD ANIOŁEM”

Od kilku miesięcy w auli Domu im. o. Klimuszki działa parafialna kawiarenka, która w niedzielne przedpołudnia gromadzi wiernych na chwilę rozmowy przy kawie, herbach i domowym cieście. To prosta, ale jak zauważyliśmy bardzo potrzebna przestrzeń spotkania, tworzona głównie dzięki zaangażowaniu pań ze Wspólnoty Syjon, którym z serca dziękujemy. Kawiarenka zyskała już swoją nazwę – „Pod Aniołem” – a wraz z nią charakterystyczny wystrój wzbogacony o malowane anioły.

Miejsce to żyje także wydarzeniami: regularnie organizowane są spotkania z ciekawymi osobami, dzięki czemu kawiarenka staje się także rozpoznawalna wśród mieszkańców Elbląga i realnie wpisuje się w życie parafii.

BAL WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

Jak co roku najmłodszy parafianie – ministranci oraz dzieci związane z parafią – uczestniczyli w Balu Wszystkich Świętych. Była to okazja do radosnej zabawy, ale też do poznawania postaci świętych i błogosławionych. Wydarzenie odbyło się dzięki kreatywności i zaangażowaniu naszego zakrystiana, br. Dariusza Mlecza, oraz niespożytej energii animatorki zabaw, pani Agnieszki Klimeczko.

PROCESJA ŻAŁOBNA

Zgodnie z tradycją, 3 listopada we wspólnocie elbląskiej modlono się za zmarłych braci, rodziców, krewnych i dobroczyńców. Nabożeństwo to ma tu szczególnie osobisty charakter ze

względu na bliskość zakonnego grobowca – procesja bowiem kończy się przy mogile naszych braci, co sprzyja ciszy, wdzięczności i pamięci o tych, którzy tu kiedyś pracowali.

SZOPKA BOŻONARODZENIOWA

Elbląska szopka bożonarodzeniowa co roku przyciąga zarówno najmłodszych, jak i dorosłych. Brat Dariusz wraz z pomocnikami przez niemal cały Adwent buduje jej elementy w bocznej nawie kościoła, stopniowo odsłaniając wizję, która w pełnej okazałości ukazuje się w Wigilię.

W tle na Wysoczyźnie Elbląskiej widać starówkę miasta, zaś w nizinach Żuław płynie rzeka i na jej rozległych terenach zielonych spotkać można mnóstwo zwierząt, zbliżających się do szopki ze Świętą Rodziną.

Od ubiegłego roku mieszkańcy i wierni mogą zobaczyć również drugą szopkę, umieszczoną na frontonie klasztoru. Stała się ona trwałym elementem świątecznej dekoracji i kolejnym znakiem franciszkańskiej obecności w przestrzeni naszej dzielnicy.

br. Robert Kaziński

KATECHEZY O ŚW. FRANCISZKU

Od jesieni w kaplicy św. Anny u franciszkanów w Gdańsku ruszył nowy cykl katechez o św. Franciszku, zatytułowany: „Zamknij oczy i zobacz. Droga zaczyna się tam, gdzie kończy się to, co znasz”. Tym razem (poprzedni cykl dotyczył życia Świętego) tematem była „Pieśń Słoneczna”. O. Mateusz Stachowski, który głosił katechezy, rozpoczął od omówienia dzieła stworzenia w Piśmie świętym, bez czego – jak przekonywał – trudno byłoby zrozumieć słynny tekst św. Franciszka. Tym bardziej, że tym, co szczególnie widoczne w jego życiu – w ocenie o. Mateusza – jest głębokie zakorzenienie w Biblii. Katechezy publikowane były na bieżąco na YouTube i tam, wśród innych, doczekały się takiego komentarza: „jestem franciszkaninem, ale takich bzdur dawno nie słyszałam...” (pisownia oryginalna). Kto wie, być może jest to dobra zachęta, by samemu ocenić, czym są owe „bzdury”.

Z racji roku poświęconego „Pieśni Słonecznej” słuchacze katechez nauczyli się też nowej pieśni „Na początku”, napisanej specjalnie na tę okazję.

wpadające w ucho harmonie i głęboki tekst pomogły uczestnikom nabożeństwa rozważyć tajemnicę śmierci i życia wiecznego.

W uroczystość św. Franciszka, 4 października, zgodnie z tradycją, Mszy świętej o godz. 12.00, przewodniczył i słowo wygłosił przedstawiciel zakonu dominikanów. W tym roku był to przeor gdańskiego klasztoru o. Michał Osek.

HYMN UWIELBIENIA STWÓRCY

Nie jest niczym nowym fakt, że w kościołach franciszkańskich celebruje się nabożeństwo „Transitus”, ale w tym roku nowością u gdańskich franciszkanów była pieśń „Hymn uwielbienia Stwórcy”, która powstała z inicjatywy Franciszkańskiego Zakonu Świeckich. Muzykę napisał organista Krzysztof Jurczak, zaś słowa – dwie siostry z FZŚ: Wiesława Hlebowicz i Halina Pachana. Swoją premierę utwór miał podczas Transitusu właśnie, kiedy wykonał go chór kościoła Świętej Trójcy pod dykcją Hanny Stoszek. Piękna melodia,

Homilia
o. Karola Wesołowskiego

WIECZÓR PATRIOTYCZNY

10 listopada po Mszy świętej wieczornej w sali klasztornej odbyło się spotkanie, w czasie którego Adam Hlebowicz, historyk, autor wielu książek, w przeszłości dyrektor III Programu Polskiego, wygłosił fascynujący wykład: „Jak zostać świętym księdzem”, omawiający biografię ks. Henryka Hlebowicza – jednego ze 108 błogosławionych męczenników II wojny światowej, nazywanego „sumieniem Wilna”, który zginął w obrobie wiary i polskości. W czasie spotkania została przedstawiona książka „Święty bolszewik. Książd Henryk Hlebowicz (1904–1941)”, autorstwa Adama Hlebowicza, która zawiera niepublikowane wcześniej wspomnienia, kazania oraz zdjęcia dokumentalne, ukazujące duchownego jako jedną z ważniejszych postaci przedwojennego Wilna.

PÓŁ EUROPY W GDAŃSKU

11 listopada gdański kościół Świętej Trójcy odwiedzili franciszkańscy przełożeni wyżsi z krajów Europy Środkowej i Wschodniej. O. Tomasz Jank, wieloletni rektor kościoła Świętej Trójcy, opowiedział braciom historię obecności franciszkanów w Gdańsku.

REKOLEKCJE

Tradycyjnie przed świętem Matki Bożej Miłosierdzia odbyły się rekolekcje maryjne, które w tym roku przeprowadził o. Michał Nowak. Samo nazwisko kaznodziei przyciągnęło wielu słuchaczy, tym bardziej, że w kaplicy św. Anny u gdańskich franciszkanów zawsze dobrze słucha się kazań, homilii i katechez o Matce Bożej. O. Michał, który w Prowincji św. Maksymiliana pełni funkcję odpowiedzialnego za Rycerstwo Niepokalanej, po trzydniowych rekolekcjach przyjął w szeregi Rycerstwa owych członków.

Adwent to z kolei w naszym kościele czas rekolekcji poświęconych Eucharystii. Rektor kościoła, o. Mateusz Stachowski, w czasie nauk omawia kolejne części Eucharystii. Rok temu zatrzymaliśmy się na słowach: „Na pożytek nasz”, zaś tegoroczne rozważania zatytułowane zostały „Pełni nadziei”.

MODLITEWNIE, MUZYCZNIE, BIBLIJNIE

Na dobre w kalendarzu wydarzeń gdańskich franciszkanów zdomowały się comiesięczne spotkania biblijne „Lectio divina u franciszkanów”, wieczory uwielbienia z modlitwą o uwolnienie (obydwa wydarzenia transmitowane na żywo na YouTube na kanale FranciszkanieTV) czy łacińskie Nieszpory wykonywane według tradycji przedsoborowej. Początek października to także mocny finał kolejnej edycji festiwalu Organy Plus+, którego głównym organizatorem jest prof. Andrzej Szadejko, od wielu lat związany z gdańskim klasztorem. Warte podkreślenia jest, że koncerty, które odbywały się w kościele Świętej Trójcy, gromadzą coraz więcej słuchaczy.

a. Mateusz Stachowski

XXVII GDYŃSKIE ZADUSZKI JAZZOWE

W dniu 4 listopada na gdyńskim wzgórzu odbyła się coroczna muzyczna uroczystość, podczas której w nastrojowej, pełnej zadumy atmosferze, czołowi muzycy jazzu, bluesa, rocka i pokrewnych gatunków oddają hołd zmarłym kolegom i mistrzom sceny, a uczestnicy – wielopokoleniowa publiczność – często przynoszą ze sobą światełka i wypełniają całą nawę świątyni.

W tym roku na początku wybrzmiała pieśń, której tekst powstał 800 lat temu, a którego autorem jest sam św. Franciszek z Asyżu. Pochwała stworzeń, Pieśń słoneczna... bo takie tytuły nosi ów średniowieczny zabytek języka włoskiego została wykonana w składzie: Weronika Niewieśniak - śpiew, Gabriela Śliwińska - śpiew, Bogna Swiłło - śpiew, skrzypce, Karol Winnicki - instrumenty klawiszowe, Michał Kruczałak - perkusja, o. Marek Dopieralski - gitara basowa. Pieśń ta pięknie traktuje o śmieci - Pochwalony bądź Panie mój... przez siostrę śmierć cielesną - i w ten franciszkowski sposób przypomnieli uczestnikom o przemijaniu i nadziei życia wiecznego. Fragment listu św. Pawła Apostoła odczytał lektor Marek Filar - przypominając o chrześcijańskiej nadziei życia wiecznego. Utwór został wykonany w aranżacji Marcina Pospieszalskiego, znanego z koncertu Jednego serca jednego Ducha.

o. Marek Dopieralski

MESJASZ – NIEDZIELNY MIKROKONCERT

28 grudnia odbył się kolejny koncert z cyklu niedzielnych mikrokoncertów u gdyńskich franciszek. Tym razem publiczność miała okazję spotkać się z fragmentami oratorium „Mesjasz” Georga Friedricha Haendla – jednego z najwybitniejszych dzieł epoki baroku.

Wydarzenie połączyło klasyczne brzmienie ludzkich głosów z ciepłą barwą organów w kameralnym opracowaniu sprzyjającym skupieniu i refleksji. Program obejmował skróconą wersję oratorium, opartą na wybranych ariach oraz czytaniach. Zrezygnowano z rozbudowanej obsady i nagłośnienia, stawiając na medytacyjny charakter muzyki i słowa.

Wystąpili: Jagoda Staruch (alt), Krzysztof Lorek (tenor), Tomasz Raff (bas) oraz Renate Stivrina (organy).

Tomasz Raff

JUBILEUSZ 95-LECIA CHÓRU MIESZANEGO „SYMFONIA”

Dzień 13 grudnia ma w polskiej historii szczególne znaczenie, a dla Chóru Mieszanego „Symfonia” z Gdyni jest także datą wyjątkową z innego powodu. Właśnie tego dnia, 13 grudnia 2025 r., o godz. 12.00, u franciszek w Gdyni odbył się jubileuszowy koncert z okazji 95-lecia istnienia zespołu. Wydarzenie zgromadziło liczną publiczność: parafian, przyjaciół chóru oraz delegacje chórów z Gdyni, Gdańska, Gościcina i Żukowa.

Opiekę muzyczno-artystyczną nad chórem sprawuje od 17 lat dyrygentka Bogna Swiłło, która przygotowała jubileuszowy program i poprowadziła koncert. Organizacją uroczystości zajęli się członkowie Zarządu chóru. Koncert rozpoczął proboszcz parafii pw. św. Antoniego z Padwy, o. Sebastian Fierek, witając zgromadzonych gości. Prowadzenie wydarzenia powierzono pani Marcie Goluch, która przywitała także przedstawicieli władz samorządowych oraz zaproszonych gości, wśród nich reprezentantów Marszałka Województwa Pomorskiego i Prezydenta Gdyni, a także przedstawicieli wspólnoty franciszkańskiej i duchowieństwa.

Jubileusz zbiegł się z 95. rocznicą urodzin oraz 15. rocznicą śmierci Stanisława Kwiatkowskiego, dyrygenta chóru „Symfonia” w latach 1966–1977. Pierwsza część koncertu została poświęcona pamięci tego wybitnego muzyka. Wykonano jego kompozycje sakralne z udziałem solistów, organów oraz Jubileuszowej Orkiestry Kameralnej.

W części oficjalnej odbyły się wystąpienia zaproszonych gości oraz wręczenie odznaczeń honorowych Polskiego Związku Chórów i Orkiestr dla chórzystów z wieloletnim stażem. Zwieńczeniem koncertu była trzecia część artystyczna, w której zabrzmiały fragmenty „Magnificat” RV 610 oraz „Gloria” RV 588 Antonio Vivaldiego.

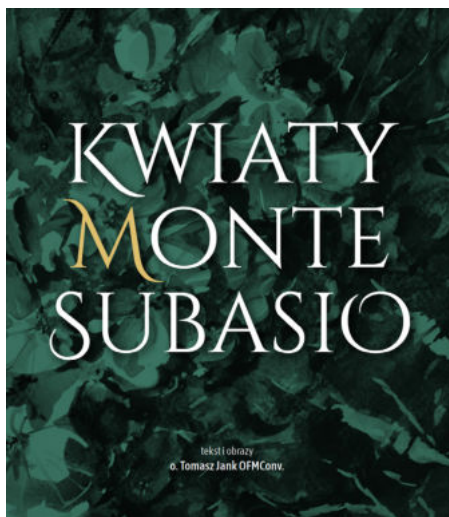
Publiczność nagrodziła wykonawców owacjami na stojąco. Po koncercie wykonano pamiątkowe zdjęcie, a chórzycy wraz z zaproszonymi gośćmi spotkali się w refektarzu na jubileuszowym torcie. Był to czas wspomnień, rozmów i wspólnego świętowania bogatej historii zespołu, który już dziś z nadzieją spogląda ku kolejnemu jubileuszowi – 100-leciu Chóru „Symfonia” z Gdyni.

Danuta Balamucka

GNIEZNO

gniezno.franciszkanie.pl

Pieśni Słonecznej jako swoistego wyznania wiary i zachwytu Stwórcą. Podczas konferencji o. Tomasz zaprezentował też fragment tekstu literackiego, w którym zawarł wątki osobistego doświadczenia związanego z historią nawrócenia św. Franciszka.

Wydarzenie zgromadziło na auli około 40 osób. Integracyjny charakter spotkania umiliły rozmowy braci z przybyłymi oraz ciasta upieczone przez parafian, sympatyków i dobrodziejów.

Kwiaty Monte Subasio - album

KWIATY MONTE SUBASIO

4 października w naszym gnieźnieńskim kościele, oprócz zwykłych dorocznych liturgicznych obchodów ku czci naszego świętego Zakonodawcy, miało miejsce dodatkowe wydarzenie. Po Mszy świętej wieczornej na korytarzu klasztornym zainteresowane osoby mogły obejrzeć wystawę akwareli o. Tomasza Janka. Wystawa została opatrzona tytułem „Kwiaty Monte Subasio” i została dedykowana św. Franciszkowi z racji 800-lecia powstania Pieśni Słonecznej. O. Tomasz po raz pierwszy zaprezentował publicznie ten rodzaj swojej twórczości. Ekspozycja spotkała się z dużym zainteresowaniem. Wśród oglądających znalazły się także osoby deklarujące chęć zakupu wystawionych akwareli.

Wystawę poprzedziło wystąpienie o. Tomasza przybliżające ducha

PIELGRZYMKA JUBILEUSZOWA DO RZYMU

W dniach 14-17 października miało miejsce Jubileuszowa Pielgrzymka Archidiecezji Gnieźnieńskiej do Rzymu. Wzięło w niej udział w sumie około 200 osób, w czterech grupach po 50 osób. W ramach grupy II uczestniczyło w wydarzeniu 14 osób spośród naszych parafian i sympatyków.

W programie pielgrzymki nawiedziliśmy m.in. cztery rzymskie Bazyliki: Św. Pawła Za Murami, Św. Piotra, Laterańską i Matki Bożej Większej. Odwiedziliśmy też kilka innych miejsc świętych i atrakcji turystycznych, których w Rzymie co nie miara.

Ważnym momentem dla całej grupy była audiencja. Miała ona charakter spotkania papieża Leona XIV z wiernymi zgromadzonymi na Placu św. Piotra. Przy tej okazji, przy niekwestionowanej interwencji Bożej Opatrzności, przekazaliśmy Papieżowi prezent: ikonę bł. Jolenty.

Dziesięć dni po powrocie wierni związani z naszą parafią zorganizowali spotkanie popielgrzymkowe.

Oprócz naszego grona przybyli także pielgrzymi - przedstawiciele trzech innych grup. Był to czas wspomnień, zilustrowanych pokazem multimedialnym, a także dzielenia i wspólnego świętowania.

GNIEŹNIEŃSKIE SPOTKANIA W RAMACH DMK

W dniu 17 listopada w salce klasztornej odbyło się spotkanie z o. Tomaszem Tęgowskim poświęcone tematyce cukrzycy, skierowane głównie do osób starszych. Wydarzenie miało charakter edukacyjny i profilaktyczny, a jego celem było zwiększenie świadomości dotyczącej choroby oraz sposobów jej codziennego kontrolowania.

O. Tomasz omówił najważniejsze zagadnienia związane z cukrzycą: zastosowanie ziół, zasady samobadania stopy cukrzycowej, znaczenie profilaktyki oraz podstawy zdrowego gotowania. Uczestnicy poznali praktyczne wskazówki i proste metody wspierające zdrowie. Spotkanie

przebiegło w atmosferze sprzyjającej wymianie doświadczeń i zadawaniu pytań.

Kolejnym wydarzeniem, które poprzedziły 18 grudnia warsztaty tworzenia kosmetyków naturalnych. Zgromadziły osoby zainteresowane naturalną pielęgnacją i ziołolecznictwem.

Uczestnicy poznali właściwości ziół i składników kosmetycznych oraz uczyli się dobierać je do różnych typów skóry. Najważniejszą część spotkania stanowiły zajęcia praktyczne, podczas których samodzielnie przygotowywano kremy, toniki i inne proste kosmetyki. Warsztaty pozwoliły zdobyć konkretne umiejętności i zrozumieć, jak bezpiecznie tworzyć i przechowywać naturalne preparaty.

Uczestnicy zakończyli spotkanie z własnoręcznie wykonanymi produktami i nową wiedzą, zachęcającą do dalszego rozwijania naturalnej pielęgnacji.

Obydwa wydarzenia zorganizowano w ramach działalności gnieźnieńskiego oddziału Domu Pojednania i Spotkań.

WARSZTATY DLA MŁODZIEŻY

Dnia 18 grudnia nasze gnieźnieńskie progi odwiedziła młodzież z I Liceum Ogólnokształcącego im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie, wraz z opiekunem ks. Adamem Piechowiakiem. Spotkanie odbyło się w ramach Tygodnia Projektowego o 20-leciu międzywojennym. W kontekście naszego klasztoru i biblioteki, spotkanie było powiązane z osobą św. Maksymiliana Kolbego oraz jego dorobku, zwłaszcza medialnego i prasowego.

Z tej okazji przyjechał do nas dyrektor Radia Niepokalanów o. Grzegorz Klimczyk, który zapoznał zebranych z osobą o. Maksymiliana oraz jego dziełem.

W pierwszej części spotkania młodzież zapoznała się historią gnieźnieńskiego kościoła i klasztoru oraz znanych i świętych osób powiązanych z tym miejscem.

W ramach drugiej części młodzież wysłuchała prelekcji o. Grzegorza oraz zrealizowała okolicznościowe warsztaty. Poznała kuluary pracy w radio i wymagania emisyjne z nią związane oraz wykonała szereg ćwiczeń związanych z dykcją oraz aparatem emisyjnym. Zobowiązała się także do napisania artykułu – fotorelacji i sprawozdania ze spotkania, które następnie miało być zamieszczone w parafialnych mediach.

Spotkanie zakończyło się odwiedzeniem Biblioteki Prowincjalnej oraz zapoznaniem z jej zawartością i potencjałem.

KOLĘDOWANIE W GNIEŹNIE

W Boże Narodzenie w naszym kościele w Gnieźnie odbył się „Koncert Kolęd”, który zgromadził liczną publiczność spragnioną świątecznej atmosfery i muzycznych wzruszeń. Sopranistka Iga Bogucka oraz pianista Szymon Chorobiński zaprezentowali kolędy i pastorałki autorstwa m.in. Witolda Lutosławskiego i Feliksa Nowowiejskiego, łącząc tradycję z nowoczesnością i artystyczną głębią. Występ poruszył słuchaczy, którzy w miarę możliwości włączali się w śpiew oraz nagrodzili artystów owacjami, podkreślając modlitewny charakter tego wydarzenia i jego znaczenie dla lokalnej wspólnoty.

Kilka dni później, w niedzielę 28 grudnia po Mszy świętej wieczornej, przy Żłóbku w naszym gnieźnieńskim kościele miało miejsce śpiewanie kolęd w języku łacińskim. Około 10 osób uczących się tego języka wyśpiewało znane polskie kolędy przetłumaczone wtórnie na język łaciński, a także oryginalne łacińskie utwory bożonarodzeniowe.

Spotkanie miało charakter wewnętrzny. Pozostaje dodać, że szkoła łącińska z założenia nie ma charakteru duszpasterskiego ani modlitewnego, lecz edukacyjny, choć stanowią ją po części osoby żywo obecne w parafii i posługujące w klasztorze.

Następnego dnia, 29 grudnia, przy Żłóbku kolędowała młodzież – kandydaci do Bierzmowania z dwóch roczników. Dziesięcioro młodych ludzi modliło się śpiewem wybranych przez siebie uprzednio najbardziej znanych polskich kolęd. Wydrukowane teksty umożliwiły także śpiew mniej znanych zwrotek, bogatych w symbolikę i przesłanie, co miało dla modlących się także charakter formacyjny. Tego rodzaju spotkanie świąteczne ma charakter cykliczny, doroczny. Eksperymentalnie, śpiew po raz pierwszy odbył się bez gitary czy innego akompaniamentu, co w niczym nie umniejszyło estetycznej atmosfery tej formy modlitwy. Mimo że udział w spotkaniu nie był obowiązkowy, wzięła w nim udział połowa wszystkich kandydatów do bierzmowania.

KONKURS NA SZOPKĘ

W Niedzielę Świętej Rodziny po Mszy świętej o godz. 11.30 w naszym Sanktuarium odbyło się rozstrzygnięcie konkursu na najpiękniejszą szopkę Bożonarodzeniową. Prace powstawały podczas warsztatów, które organizowaliśmy w naszej parafii w niedzielę 14 grudnia. Laureatami pierwszej nagrody zostali ex aequo: Kornelia Strzelecka, Agata i Kacper Mielcuszni oraz Amelia Mielcuszna. Zdjęcia wszystkich prac zostały opublikowane na naszej parafialnej stronie internetowej. Do końca Okresu Narodzenia Pańskiego szopki można było też podziwiać na żywo w naszym Sanktuarium.

a. Krzysztof Bartczak

KOSZALIN

koszalin.franciszkanie.pl

DOLNY KOŚCIÓŁ

Od maja do października 2025 r. trwały prace w dolnym kościele w Koszalinie. Były możliwe dzięki ofiarodawcy oraz ekipie remontowo-budowlanej. Uprzątnięto wszystkie pomieszczenia, w których znajdowały się rzeczy gromadzone od początku jak kościół zaczął funkcjonować. Następnie prace budowlane przyniosły oczekiwany efekt - z wieku XX weszliśmy w XXI. Dolny Kościół i dwie salki znajdujące się obok zyskały nowe życie i mogą służyć wiernym naszej parafii. W pracach uczestniczyli: Edward Kmita - ofiarodawca, Rajmund Rink i Andrzej Krzyżaniak - architekci, Jacek Krzyżanowski i Zbigniew Kowalski - Rada Parafialna, o. Gwardian Paweł Kaczmarek i ekonom klasztoru o. Grzegorz Piśko.

W tym miejscu pragniemy podziękować o. Prowincjałowi wraz z Definitorem Prowincji oraz wszystkim zaangażowanym osobom za przychylność, życzliwość oraz poświęcony czas.

o. Grzegorz Piśko

REKOLEKCJE ADWENTOWE

Tegoroczne rekolekcje adwentowe w dniach 7-10 grudnia poprowadził o. dr Radosław Kramarski z franciszkańskiego klasztoru w Krakowie. Tematyką tegorocznych refleksji i medytacji rekolekcyjnych było sakramentalne przygotowanie serca Panu Jezusowi oraz Najświętsza Maryja Panna Róża Mistyczna (w kontekście Godziny Łaski).

Z kolei 8 grudnia podczas Godziny Łaski wierni mieli okazję wyrazić swoje oddanie Matce Bożej, powierzyć swoje intencje oraz okazać swoją

miłość Niepokalanej składając u Jej stóp 300 białych róż, które rozprowadzało Rycerstwo Niepokalanej.

SZOPKA FRANCISZKAŃSKA

Szopka bożonarodzeniowa została wykonana przez br. Zbigniewa, a inspiracja tematyczna zrodziła się w związku z rozpoczętą tego roku posługą Piotrową – papieża Leona XIV. Symboliczny przekaz szopkowej kompozycji wydaje się jasny i klarowny z uwagi na dwa detale: księgi i serca. Oba elementy należą do kompozycji herbowej Zakonu św. Augustyna i samego Leona XIV, który się

z niego wywodzi. Stąd sam żłóbek został skomponowany „na podstawie” otwartej księgi Pisma Świętego, bowiem: Słowo stało się ciałem i zamieszkało między nami (J 1,14). Natomiast serce w tle niejako przemawia słowami Boga: Ukochałem cię odwieczną miłością (Jr 31,3) i nawiązuje także do słów św. Augustyna z Hippo: Niespokojne jest serce nasze, dopóki nie spocznie w Tobie Boże. Nasz niepokój, zniecierpliwienie, rozdrażnienie, szorstkość, powierzchowność będą trwałe dopóty, dopóki nie spoczniemy w Bożym Sercu, które z kolei jest początkiem i końcem, sposobem i celem: łagodności, cierpliwości, pokoru, opanowania, wierności, miłości.

Matka Najświętsza i św. Józef z miłością i rozpalonym sercem adorują Dziecię Jezus – Słowo, które stało się Ciałem. Adorują Pana i Zbawcę w milczeniu, tak jak i sama Hostia – Jezus żywy i prawdziwy, z bijącym Sercem – jest cichy i pokornego Serca. Jak śpiewany w pieśni: bo Serce Jego żąda i pragnie serca naszego.

Bóg rzekł do Samuela: Pan natomiast patrzy na serce (1 Sm 16,7). A z naszej perspektywy nasuwa się Mickiewiczowska parafraza przywołanych biblijnych słów: Miej serce i patrzaj w serce.

Dlatego Boże Narodzenie obchodzi się po to, żeby spotkać się z Bogiem i Jemu wyrazić wdzięczność za przyjście na ziemię Syna Bożego, by nas zbawić; by wyrazić wdzięczność za Maryję, którą nam dał za Matkę, za św. Józefa, który był Jego ziemskim Opiekunem, następnie Opiekunem Kościoła – Mistycznego Ciała Chrystusa.

br. Zbigniew Maria Jaskowski

LĘBORK

lebork.franciszkanie.pl

BAL WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

Dnia 31 października odbył się Bal Wszystkich Świętych. Wydarzenie rozpoczęło się Mszą świętą w naszym sanktuarium. Następnie uczestnicy przeszli korowodem przez miasto, niosąc relikwie świętych. Trasa korowodu kończyła się w auli ZSMI, gdzie dla uczestników przewidziana była zabawa, tańce oraz różne konkursy. Atmosfera jak zawsze była wspaniała.

WITRAŻ PO RENOWACJI

W listopadzie zakończyła się renowacja kolejnego z naszych witraży. Tym razem był to witraż Zmartwychwstania Pańskiego. Po zakończonych pracach witraż na nowo stanął w oknie naszego kościoła rozświetlając kolorowymi barwami jego wnętrze.

JASEŁKA

18 grudnia w naszym sanktuarium gościliśmy podopiecznych przedszkola katolickiego imienia Aniołów Stróżów w Lęborku. Dzieci przedstawiły historię narodzin Jezusa w niezwykły sposób. Dziękujemy aktorom, osobom przygotowującym dzieci, młodzieży, która wspomogła jasełka swoim śpiewem, rodzicom, którzy pomogli przygotować stroje i wszystkim, którzy zechcieli uczestniczyć w tym wydarzeniu.

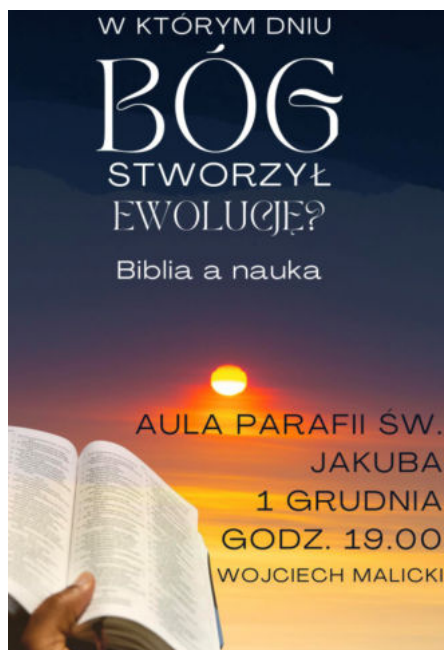

GARSTKA MARYI NA CECYLIADZIE

Z radością i dumą informujemy, że nasza śpiewająca wspólnota Garstka Maryi zdobyła 1. miejsce podczas pierwszej edycji Cecyliady 2025 w Gowidlinie, w której udział wzięło 11 scholek z całego regionu! To wspinały sukces naszych dzieciaków i młodzieży, którzy z sercem, entuzjazmem i radością wielbią Maryję.

WIARA A EWOLUCJA

1 grudnia w auli parafialnej odbyła się konferencja prowadzona przez pana Wojciecha Malickiego, poświęcona zagadnieniu ewolucji. Pan Malicki, magister teologii oraz filozofii, wraz z przybyłymi pochylił się nad tematem ewolucji i nauki jako takiej, a ich relacją do wiary i Pisma świętego.

FESTIWAL JACOBIIENSIS

28 grudnia odbył się pierwszy koncert w ramach pierwszej zimowej edycji festiwalu Jacobiensis. Było to spotkanie z muzyką, która prowadzi ku refleksji nad tajemnicą Bożego Narodzenia. Nad całością koncertu

oraz przygotowaniem chóru czuwał p. Oskar Maj, który również akompaniował chórowi na organach. Na docenienie zasługuje także oprawa wizualna, za którą odpowiedzialny był Mateusz Okrój. Mamy nadzieję,

że następne edycje i koncerty zgromadzą nie mniejszą widownię, pragnącą choć przez chwilę zanurzyć się w magiczny świat dźwięków.

a. Wojciech Sautowicz

OSTRÓDA

ostroda.franciszkanie.pl

WIGILIA DLA OSÓB SAMOTNYCH I POTRZEBUJĄCYCH

Nie zawsze jest tak, że w życiu układa się zgodnie z marzeniami i planami, nie zawsze też dobro wygrywa na tym świecie. Nie zawsze możemy też naprawić całe zło, szczególnie jeśli dotyka nas tak bardzo w środku, że sami nie potrafimy go dobrze zlokalizować. Ale nie oznacza to, że nie powinniśmy się starać.

Święty Franciszek mówił: „Kropla szczerzej miłości jest szlachetniejsza od morza wiedzy.” W parafii jego wezwania, w sobotę 13 grudnia 2025 r. wylało się tych kropli więcej niż jedna. W sali św. Maksymiliana pojawiły się stoły, choinka, zespół muzyczny, piękne dekoracje i otwartość wielu osób, aby służyć. Ks. Franciszek Blachnicki mówił: „Służę, więc jestem”, a więc służyliśmy.

Podczas pierwszej wigilii dla osób samotnych i potrzebujących służyło ponad dwadzieścia osób, które zadbały o to, żeby każdy, kto przyjdzie czuł się zaopiekowany, szanowany, kochany i akceptowany takim, jakim jest. Bez pudrowania, bez wymagania zmiany, bez stawiania warunków na wejściu. I tak rzeczywiście się stało. To świadectwo miłości stało się udziałem tych kilkudziesięciu osób z różnych środowisk, z różnymi ciężarami, traumami i historiami. Oni

wszyscy znaleźli się w bijącym sercu Kościoła, w dolnych salach klasztoru franciszkanów, gdzie blisko ziemi, tam, gdzie często nie spogląda wzrok wielkich tego świata doświadczyć istoty Bożego Narodzenia, istoty chrześcijaństwa.

Budujące jest to, że tak wielu ludzi odpowiedziało na ideę tego spotkania. Nie sposób zliczyć kilogramy jedzenia, litry barszczu, które podarowano na ten wyjątkowy stół. To tak mocno pokazuje jak bardzo potrzebne są takie inicjatywy, jak bardzo niewystarczające jest przekazanie darów, pieniędzy, ubrań i co tam jeszcze potrzebne jest na co dzień, ale jak bardzo ludzie żłaknieni są relacji, bliskości, prawdziwego człowieczeństwa, w coraz mniej ludzkim świecie.

Klasztor franciszkanów stał się Betlejem, co z hebrajskiego oznacza Dom Chleba i wcale nie dziwne byłoby, jakby to rozmnożenie jedzenia było niemniejszym cudem niż te znane z Ewangelii. Najedli się wszyscy do syta, dostali paczki na drogę, a zostało jeszcze dla instytucji świadczących pomoc ciągłą.

Cuda są, małe i prosto z serca. Grzechem zaniedbania byłoby po przestanie na tym, ale z całą pewnością tak nie będzie i miejmy w pamięci napomnienie świętego Franciszka: „Ci, którzy otrzymują władzę, na tyle

mogą się nią szczyć, na ile szczeniiliby się, gdyby im zostało powierzone zadanie obmywania nóg braciom.”

Piotr Patejnik

AWANSE MINISTRANCKIE

„Służcie Panu z weselem” (Ps 100,2). W niedzielę 14 grudnia w naszej parafii odbyła się uroczystość przyjęcia awansów przez ministrantów. Wydarzenie to było ważnym momentem dla całej wspólnoty parafialnej, a szczególnie dla Liturgicznej Służby Ołtarza.

Podczas Mszy świętej ministranci, którzy przez długi czas sumiennie pełnili swoją posługę, zostali uroczysto wyróżnieni przez przybyłego do naszej parafii o. Roberta Wołyńca - wikariusza Prowincji oraz otrzyma-

li oni nowe stopnie. Awans był wyrazem uznania za ich zaangażowanie, systematyczną obecność oraz gotowość do służby przy ołtarzu. Każdy z nich podejmując nowe obowiązki potwierdził chęć dalszego rozwoju duchowego i odpowiedzialnej służby Bogu oraz

wspólnocie parafialnej kierując się słowami św. Ignacego Loyoli: „Ad Majorem Dei Gloriam”; czyli „Wszystko na cześć i chwałę Boga”.

Uroczystość była także okazją do podziękowania opiekunom ministrantów, którzy wspierają młodych w ich formacji i codziennej posłudze. Niech przykład gorliwej służby ministrantów będzie inspiracją dla innych młodych do odważnego zaangażowania się w życie Kościoła.

Malwina Smolińska

POZNAŃ

poznan.franciszkanie.pl

TRANSITUS

W wigilię uroczystości św. Franciszka, 3 października, wraz z klasztorną wspólnotą, z siostrami i braćmi Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, z Franciszkańską Wspólnotą „Porcunkula”, FW „Tau” i scholą „Oto jestem”, zgromadziło się w naszym Sanktuarium liczne grono wiernych. Tradycyjnie o tym wydarzeniu informował baner wywieszony na zewnątrz Sanktuarium, plakaty i ogłoszenia internetowe. Celebrację nabożeństwa ubogaciła w tym roku inscenizacja misterium Franciszkanego „przejścia” do domu Ojca. Z okazji jubileuszu 800-lecia ułożenia „Pieśni słonecznej” w czasie wykonywania tego kantyku przez scholę, dzieci z rodzin wspólnot przechodziły przez transept kościoła prezentując symbole stworzeń wymienianych w tekście kolejnych zwrotek.

PRAPREMIERA ORATORIUM „CANTICO DI FRATE SOLE”

Z racji roku jubileuszowego 800-lecia „Pieśni Słonecznej” św. Franciszka z Asyżu, w ramach V Tygodnia św. Franciszka przygotowanego staraniem Fundacji św. Franciszka, Fundacji Zakłady Kórnickie, Programu „Drzewo Franciszka”, orkiestry „Accademia dell’Arcadia” i Poznańskiego Chóru Chłopięcego, w piątek 10 października miało miejsce wykonanie Oratorium „Cantico di Frate Sole”, skomponowanego przez pana Macieja Prochaskę, w wykonaniu w/w Orkiestry, solisty Gerardo Spinelli (Włochy) i Chóru pod dykcją Jacka Sykulskiego. Oratorium w formie „dialogu”, w której muzyka staje się rozmową o najważniejszych prawdach wiary i pięknie stworzenia. „Scenariusz” oratorium przedstawia nam wykonanie tej Pieśni przez Braci, na życzenie Świętego Biedaczyny, przed jego śmiercią,

co – według Kompozytora – było okazją do wspomnienia różnych wydarzeń z życia Świętego. Pan Prochaska rozbudował zwrotek o Siostrze

Śmierci, najpierw poprzez motyw „tańca” Śmierci z przedstawicielami różnych stanów społeczeństwa, a następnie wizję sądu ostatecznego.

Natomiast po zakończeniu „Pieśni Słonecznej” następuje wspomnienie śmierci Świętego, jego „transitus” do chwały niebieskiej. Dodana Litania do Świętych Franciszkańskich ukazuje Franciszka w gronie jego naśladowców. Na zakończenie oratorium wybrzmiewa antyfony z I Nieszporów na święto Stygmatów św. Franciszka, która wspomina wydarzenie z San Damiano. Głos z Krzyża przemawia do niego trzy razy, mówiąc: „Przygotuj się, Franciszku, idź i napraw mój dom, który się wali”.

OBRZĘD WYBUDZENIA DZWONU

W sobotę, 6 grudnia, w Sanktuarium miał miejsce obrzęd „Wybudzenia dzwonu” br. Tomasza Dybowskiego z 1694 r. Br. Tomasz był kwestarzem klasztoru, który nabył dla siebie wizerunek Matki Bożej, ten, który szybko zasłynął licznymi cudami i wystawiony został do publicznej czci wiernych w naszym franciszkańskim kościele. Dzwon, noszący jego imię i datę ufundowania, zachował

się uszkodzony i potrzebował renowacji, co zostało dokonane w ramach prac wpisanych na 2025 rok.

W programie uroczystości „Wybudzenia” o godz. 16.30 w sali klasztornej prof. Tomasz Jasiński wygłosił konferencję nt. historii klasztoru franciszkanów w Poznaniu i fundacji dzwonu. O godz. 18.00, na początku Mszy świętej, o. prowincjał Wojciech Kulig, po odmówieniu modlitwy

błogosławieństwa dzwonu udał się z asystą na wieżę kościelną, by dokonać jego poświęcenia. Po powrocie asysty, cała wspólnota zgromadzona w kościele w ciszy, ze wzruszeniem wysłuchała uderzeń dzwonu. Podczas homilii o. Prowincjał uwypakował wieloraką symbolikę dzwonu w liturgii i w życiu chrześcijańskim.

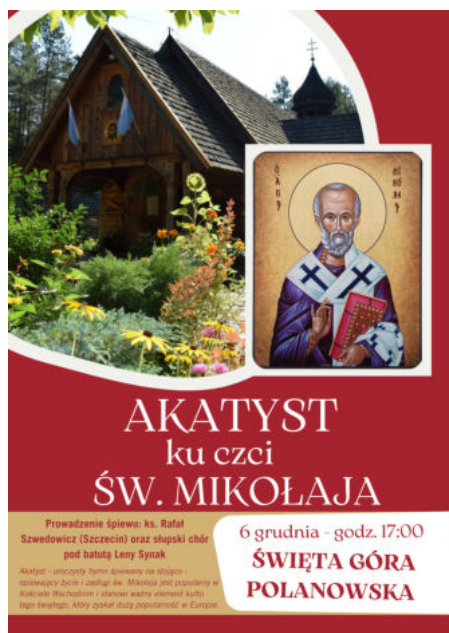
a. Michał Baranowski

ŚWIĘTA GÓRA POLANOWSKA

pustelniafranciszanska.pl

HYMN KU CZCI ŚWIĘTEGO

Akatyst ku czci św. Mikołaja, już od kilku lat odbywa się w naszym kościele na Świętej Górze Polanowskiej. Ten uroczysty hymn śpiewany na stojąco, opiewający życie, cnoty i zasługi tegoż Świętego jest popularny głównie w Kościele Wschodnim, ale też z wiadomych przyczyn zyskał dużą popularność w Europie. Jest to bardzo twórczy sposób nie tylko wspólnego wznoszenia do Pana Boga mo-

dlitwy wdzięcznej za św. Mikołaja, ale wyprasającej za jego wstawiennictwem potrzebne łaski dla nas zmagających się z różnymi trudnościami na drodze do świętości. Poza tym hymn ten stanowi pewną formę edukacyjną, gdyż modląc się akatystem poznajemy samego Świętego, jego życie, osobiste wybory i dokonania, co pomaga nam bardziej otwierać się na jego pomoc w wyprasaniu nam łask, o które się modlimy i uczenia się jak naśladować go w drodze odkrywania osobistej i jednocześnie niepowtarzalnej drogi do świętości.

PASTERKA

Pasterka na Świętej Górze Polanowskiej, podobnie jak w całym Kościele, jest wyjątkowym wydarzeniem związanym z uroczystością Narodzenia Jezusa Chrystusa. W tym roku w jej celebracji wzięło udział wielu wiernych z Polanowa i okolic, a także pielgrzymi przybyli z dalszych stron, co nadało liturgii szczególnie radosny i wspólnotowy charakter.

Słowa wdzięczności należą się dobrodziejom sanktuarium, dla których Święta Góra Polanowska jest miejscem szczególnym i którzy nie szczędzą czasu, zaangażowania oraz środków na godne przeżywanie wydarzeń roku liturgicznego, zwłaszcza uroczystości Bożego Narodzenia.

W tym roku wierni mogli podziwiać nie tylko świąteczny wystrój kościoła, ale także nową szopkę bożonarodzeniową, której pomysłodawcą i wykonawcą był pan Tadeusz Rajchel z Polanowa. Podziękowania kierowane są również do pana Kacpra Jabłońskiego za wypożyczenie owieczek i kózek do szopki.

Uroczystość Narodzenia Pańskiego przypomina, że w świecie pełnym pośpiechu i nadmiaru nie ilość posiadanych dóbr czy osiągnięć decyduje o szczęściu człowieka, lecz prawdziwy pokój płynący z relacji z Bogiem. Przeżywane Misterium Wcielenia umacnia w wiernych nadzieję, radość i pragnienie Bożego pokoju oraz zachęca, by o wielkiej miłości Boga do każdego człowieka świadczyć całym swoim życiem.

PIELGRZYMKA NA KRAŃCE DIECEZJI

Pod koniec Roku Jubileuszowego 2025 odbyła się niezwykła, spontaniczna pielgrzymka, w której wzięło udział 30 osób ze Słupska, Polanowa i okolic. Inicjatywa nie wyszła od duchownych ani organizatorów, lecz od jednego z uczestników – Jakuba, który zaproponował, aby w dwa ostatnie dni jubileuszu wyruszyć na krańce diecezji i nawiedzić kościoły stacyjne, korzystając z możliwości zyskania od-

pustu zupełnego.

Pomysł, który zrodził się niespodziewanie, spotkał się z dużym odzewem i przerodził się w intensywną pielgrzymkę wiary. W ciągu dwóch dni uczestnicy odwiedzili osiem kościołów stacyjnych. Pierwszego dnia modlili się m.in. w Świdwinie, Drawsku Pomorskim, Mirosławcu i Trzciance, drugiego zaś w Skrzatuszu, Pile, Jastrowiu i Miastku.

Szczególnym znakiem tej pielgrzymki była towarzysząca jej ikona Świętej Rodziny z Ukrainy, napisana na desce pochodzącej ze skrzyni po amunicji przez kapelana posługującego żołnierzom na froncie. Ikona ta, będąca wołaniem o pokój, została przekazana parafii pw. Świętej Rodziny w Pile w dniu jej uroczystości patronalnej.

Pielgrzymka stała się świadectwem żywej wiary, wrażliwości na Boże natchnienia i odwagi podejmowania duchowych wyzwań. Dla uczestników była także zachętą, by nie bać się „szalonych” pomysłów rodzących się z wiary oraz by – na wzór św. Franciszka z Asyżu – z nowym entuzjazmem i odwagą głosić Chrystusa światu, zwłaszcza w perspektywie nadchodzącego jubileuszu 800-lecia śmierci św. Franciszka.

o. Kamil Szczeparczyński

Delegatura niemiecka

HAMBURG

UROCZYSTOŚĆ ŚW. FRANCISZKA

Świętowanie uroczystości św. Franciszka z Asyżu, który jest zarówno patriarchą naszego Zakonu jak i patronem naszej parafii w Hamburgu, rozpoczęliśmy w piątek 3 października nabożeństwem Transitus, które w tym roku odbyło się w kościele św. Franciszka na Barmbeku. W nabożeństwie oprócz naszych parafian oraz sympatyków naszego zakonu, wzięli również udział bracia i siostry z Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, który od wielu lat działa przy naszej parafii w Hamburgu. Nabożeństwu przewodniczył gwardian naszego klasztoru o. Krzysztof Szachta, który również wygłosił okolicznościowe kazanie. W swoim wystąpieniu kaznodzieja nawiązał do przeżywanego jubileuszu 800-lecia Pieśni Słonecz-

nej. O. Krzysztof nawiązał zwłaszcza do zdania, w którym św. Franciszek błogosławi Boga za Siostrę śmierć. Po nabożeństwie odbyła się w sali parafialnej agapa zorganizowana wspólnymi siłami przez wspólnotę klasztorną i wspólnotę FZŚ.

Druga odsłona świętowania miała miejsce w niedzielę 5 października. Uroczystą Mszę świętą sprawowaliśmy w tym dniu w kościele Najświętszego Serca Jezusowego na Hammie. Oprócz obchodów święta patronalnego świętowaliśmy również 100-lecie konsekracji wspomnianego kościoła oraz 5-lecie istnienia naszej parafii w Hamburgu w obecnym kształcie. Mszy świętej przewodniczył o. Maciej Rojek,

proboszcz naszej parafii, a w koncelebrze oprócz naszych współbraci pracujących w Hamburgu, byli również ks. Laecken (były proboszcz parafii NSJ na Hamie) oraz ks. dr. Jacek Bystroń, rektor PMK w Hamburgu, gdyż we wspomnia-

nym kościele działa również wspólnota polska. Oprawę muzyczną zapewnił nasz chór parafialny pod dyktando pani Eom, oraz gościnie chór St. Sophien z kościoła dominikanów. Po Mszy spotkaliśmy się wraz z uczestnikami na agapie w domu parafialnym parafii ewangelickiej, gdyż nasz dom parafialny pozostaje zamknięty z powodu przeciekającego dachu, który wymaga kosztownego remontu.

RORATY I ADWENT W HAMBURGU

Adwent jest w naszych wspólnotach radosnym i zarazem intensywnym czasem oczekiwania i przygotowania do przeżywania świąt Narodzenia Pańskiego. Nie inaczej wygląda Adwent w naszej wspólnocie klasztornej i parafialnej w Hamburgu. Tak jak w Polsce odprawiamy w tym czasie poranne Msze święte. Ponieważ posługujemy w czterech kościołach, dlatego również Roraty sprawowane są każdego dnia w innym kościele. Po nich wszyscy uczestnicy spotykają się na śniadaniu w sali parafial-

nej. Oprócz klasycznych Rorat, odbywa się wiele innych nabożeństw i spotkań adwentowych dla dzieci, młodzieży, a także seniorów. Jedną z inicjatyw, o których chciałbym wspomnieć, było spotkanie dla ministrantów, w czasie którego oprócz modlitwy i zabawy, piekliśmy ciasteczka bożonarodzeniowe.

Ponieważ Hamburg jest miastem wielokulturowym i wielowyznaniowym część inicjatyw miała charakter ekumeniczny. Jak chociażby tzw. Żywy Kalendarz Adwentowy, akcja, która polega na tym, że wraz z kościołem ewangelickim i ludźmi dobrej woli spotykamy się w różnych miejscach dziennicy Steilshoop, będącej częścią naszej parafii,

na wspólnej modlitwie, medytacji i śpiewie pieśni adwentowych. Również Betlejemskie Światło Pokoju, które otrzymujemy od harcerzy, zazwyczaj jest przyjmowane w czasie nabożeństw ekumenicznych.

a. Krzysztof M. Szachta

ZELL

MODLITWA ZA PRZEŚLADOWANYCH CHRZEŚCIJAN

Na całym świecie miliony chrześcijan cierpią z powodu prześladowań, przemocy i wykluczenia – tylko dlatego, że żyją swoją wiarą. Ich głosy są często niesłyszane, a ich ból pozostaje niewidoczny. KIRCHE IN NOT co roku wzywa do udziału w akcji RED WEDNESDAY. Tego dnia wiele kościołów, kaplic i budynków publicznych jest oświetlonych na czerwono – jako znak pamięci o wszystkich, którzy są prześladowani za wiarę. Czerwień – kolor krwi, która została przelana. Kolor miłości, która mimo wszystko trwa i przebacza. Kolor pamięci, która nas porusza i budzi do refleksji. Akcja RED WEDNESDAY ma swoje początki w Brazylii. Tam w 2015 r. słynny na całym świecie pomnik Chrystusa w Rio de Janeiro został podświetlony na czerwono, aby zaprotestować przeciwko prześladowaniom chrześcijan w Iraku. W następnym roku na czerwono zabłysła Fontanna di Trevi w Rzymie. Od tego czasu wiele innych krajów poszło za tym przykładem, a inicjatywa została wsparta przez różne wyznania chrześcijańskie w wielu regionach świata. W środę, 19 listopada 2025 r., przyłączyliśmy się do tej modlitewnej inicjatywy. Nasze Maryjne Sanktuarium „Maria zu den Ketten” zostało wewnątrz podświetlone na czerwono

– tak łącząc się z dyskryminowanymi, prześladowanymi, torturowanymi i mordowanymi chrześcijanami. Tego dnia modliliśmy się podczas Mszy świętej i adoracji Najświętszego Sakramentu za cierpiących naśladowców Jezusa Chrystusa – ale także za tych, którzy im to cierpienie za-

dają. Prosimy o pokój w sercach, w naszych rodzinach, wspólnotach i pomiędzy narodami. Rozpaliliśmy wspólnie światło dla tych, którzy stoją w cieniu. Pokazaliśmy, że nasi cierpiący bracia i siostry nie są sami.

a. Krzysztof Robak

WERDOHL

„ŻYCIE ZAKONNE TO NIE KONCERT ŻYCZEŃ“

Br. Ryszard Świątkowski obchodził 7 września w kościele św. Michała w Werdohl 50-lecie pierwszej profesji zakonnej. Z tej okazji przybyło do nas także dwóch jego towarzyszy drogi: o. Kamil Pawlak, który mieszkał z br. Ryszardem w klasztorze w Werdohl przez 15 lat oraz rodzony brat br. Ryszarda – o. Tadeusz Świątkowski. W Mszy uczestniczyła wspólnota klaszorna oraz parafialna. O. Gwardian spoglądając wstecz na dotychczasowe życie zakonne br. Ryszarda stwierdził: „50 lat posługi były dla ciebie kształtujące, ale także wymagające”, dodając: „To były lata radości i próby... Kiedy przed półwieczem wypowiedziałeś swoje Tak, nie mogłeś przewidzieć, dokąd zaprowadzą cię Boże drogi.” Podkreślił on również, że: „Życie zakonne to nie koncert życzeń” a br. Ryszard jest „człowiekiem, na którym można polegać”. Msza święta przepełniona była atmosferą wdzięczności, uznania, jak i obszernymi laudacjami jubilat, szczególnie ze strony licznie zgromadzonych wiernych i przedstawicieli naszej rady parafialnej. Po Mszy zorganizowany został uroczysty poczęstunek dla wszystkich zebranych gości w ogrodzie klaszornym.

TRANSITUS

3 października w kościele św. Michała w Werdohl odbyło się tradycyjne nabożeństwo przejścia św. naszego Ojca Franciszka – Transitus. Nabożeństwu przewodniczył

o. Andrzej Lengenfeld, nadając mu głęboko medytacyjny charakter, który zapraszał wiernych do ciszy, skupienia i modlitwy, prowadząc ich w głąb ostatniej drogi Świętego.

Dzięki takiej formie celebracji dla licznie zgromadzonych wiernych było to niezwykle poruszające i bogate duchowo doświadczenie. Szczególnym dopełnieniem nabożeństwa była towarzysząca mu wystawa obrazów

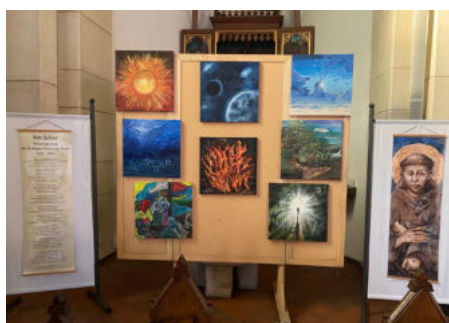
inspirowanych „Pieśnią Słoneczną”, przygotowana specjalnie na tę okazję. Dzieła te stały się swoistą oprawą obchodów i w wyjątkowy sposób pogłębiały duchowe przesłanie 800-lecia powstania „Pieśni Słonecznej”.

Całość nabożeństwa łączyła modlitwę, czytania i śpiew, ukazując pokorę oraz głęboką bliskość Boga, które charakteryzowały życie św. Franciszka. Wielu wiernych po zakończeniu celebracji opuszczało świątynię wyraźnie poruszonych i umocnionych doświadczeniem tego wyjątkowego święta.

JASEŁKA

W Wigilię Bożego Narodzenia w naszej parafii, w kościołach św. Michała oraz Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, odbyły się dwa imponujące przedstawienia jasełkowe, które przyciągnęły liczne grono wiernych. Obie świątynie wypełniły się po brzegi, co było wyraźnym świadectwem silnej więzi wspólnoty parafialnej oraz dużego zainteresowania tą wyjątkową bożonarodzeniową tradycją.

Jasełka poruszyły zgromadzonych w szczególny sposób. Dzięki

głębi, powadze i autentycznemu zaangażowaniu dzieci w niezwykle przejmujący sposób odegrały historię Narodzenia Pańskiego. Każda scena świadczyła o ich wewnętrznym przeżywaniu wydarzeń oraz o dużej sile wyrazu. Wyraźnie było widać ogrom pracy, serca i duchowego zaangażowania włożonego w przygotowania, którymi kierowały katechetki dzieci pierwszokomunijnych.

Szczególnie poruszający był sposób, w jaki młodzi wykonawcy ukazywali cierpienie, nadzieję, radość i zaufanie. Ich występy były szczere i autentyczne, a przekazywane emocje głęboko dotykały serc wiernych. Przesłanie Bożego Narodzenia – pokoju, miłości bliźniego i nadziei – zostało przekazane w sposób niezwykle wymowny i głęboki.

Dwa przedstawienia jasełkowe stały się nie tylko ważnym przeżyciem duchowym, lecz także wydarzeniem kulturalnym, które na długo pozostanie w pamięci uczestników.

a. Grzegorz Chmielewski

Delegatura litewska

WILNO

II ETAP RENOWACJI MALOWIDEŁ

W 2024 i 2025 r. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Narodowego Instytutu Polskiego Dziedzictwa Kulturowego za Granicą POLONIKA, dofinansowało prace renowacyjne XVIII-wiecznych malowideł znajdujących się w kaplicy wotywno-grobowej w Wilnie ufundowanej w 1708 r. przez Michała Suzina. Malowidła te zostały wykonane w pierwszej połowie XVIII w. i przedstawiają sceny związane z Męką Pańską.

Kaplica została zbudowana dla uczczenia pamięci zamordowanych w XIV w. franciszkanów i ludności wymordowanej przez kozaków w 1655 r. Kaplica została zaprojektowana na planie krzyża łacińskiego. Jego ramiona stanowią półkoliste absydy a na jego dłuższym końcu znajduje się reprezentacyjna fasada z malowidłem Chrystusa Frasobliwego.

Zaniedbana kaplica po konfiskacie kościoła w 1864 r. została odrestaurowana w 1904 r. Po odzyskaniu przez braci w 1934 r. kościoła Wniebowzięcia NMP do kaplicy kierowały

się procesje ku czci pamięci męczenników franciszkańskich oraz procesje w Triduum Paschalne. W czasach radzieckich bezprawnie upaństwowiona, władze sowieckie przemianowały kaplicę na sklepik z pamiątkami. Odzyskana przez braci w 1998 r. wróciła do swej pierwotnej sakralnej funkcji i taką funkcję będzie pełniła po zakończeniu wszystkich prac renowacyjnych.

Etap II zadania, trwający od 12 maja do 15 grudnia 2025 r., konserwacji polichromii we wnętrzu kaplicy obejmował przede wszystkim uczynienie zachowanych oryginalnych polichromii oraz estetyczną aranżację wystroju ścian, aby stworzyło ono spójną całość. Było to zadanie niezwykle trudne.

a. Marek Selttaff

MIEDNIKI

NOWI CZŁONKOWIE FZŚ

23 listopada 2025 r. w naszej parafii w Miednikach Królewskich na Mszy św. o godz. 12.00 miała miejsce uroczystość złożenia ślubów we Franciszkańskim Zakonie Świeckich. Pięciu naszych parafian, po okresie próby przez okres formacji postulatu i nowicjatu, została przyjęta do FZŚ. To wielka radość również dla naszej franciszkańskiej wspólnoty miednickiej. Dobrze uformowana wspólnota franciszkanów świeckich jest wielce pomocna w duszpasterstwie zarówno parafialnym jak i zakonnym. W Roku Jubileuszowym 800 lat Pieśni Słonecznej św. Franciszka jest pięknym darem dla franciszkanów jak i dla Kościoła na Litwie.

NOWE TABERNAKULUM

Na Pasterce zostało poświęcone nowe tabernakulum w kościele. Sponsorem okazał się emerytowany

kapłan archidiecezji białostockiej, ks. kan. Henryk Radzewicz z Białegostoku. Parafianie przywitali dar oklaskami.

SZOPKA

W tym roku pierwszy raz koło kościoła franciszkańskiego w Miednikach Królewskich stanęła szopka betlejemka. Inicjatywa wyszła od miejscowych parafian i podtrzymana została przez starostwo miednickie. W szopce na razie można podziwiać Dzieciątko Jezus, Maryję i Józefa. W przyszłości planowany jest zakup pozostałych figur, pasterzy i króli.

WSPÓLNOTOWE KOŁĘDOWANIE

28 grudnia, pod hasłem „Światło Świąt Bożego Narodzenia rodzące się we wspólnocie”, odbyło się ciepłe, rodzinne spotkanie. Uczestnicy wspólnie kołędowali przy śpiewie Justyny Stankiewicz i akompaniamencie fortepianu Wiktorii Gan. Dla dzieci przygotowano świąteczne upominki oraz wesołą animację, a największą radość sprawiło rozdawanie prezentów przez św. Mikołaja. Spotkanie wniosło wiele radości i świątecznej atmosfery do wspólnoty.

o. Józef Makarezyk

Delegatura kanadyjska

REKOLEKCJE ZAKONNE

W dniach 3–7 listopada oraz 10–14 listopada odbyły się doroczne rekolekcje zakonne dla Braci z delegatury kanadyjskiej, posługujących we wschodniej Kanadzie – w Montréalu (QC) – oraz na Wschodnim Wybrzeżu Stanów Zjednoczonych – w Bostonie (MA), Clifton (NJ) i Bridgeport (CT).

Spotkanie dla braci z Kanady miało miejsce w klasztorze pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Montréalu, natomiast rekolekcje dla braci z USA w klasztorze św. Michała Archanioła w Bridgeport.

Tegoroczne ćwiczenia duchowe poprowadził o. Kazimierz Trzciniński, który wprowadził Braci w czas odnowy, modlitwy i braterskiego umocnienia. W centrum rekolekcji znalazła się wspólna Eucharystia, adoracja Najświętszego Sakramentu oraz konferencje o życiu konsekrowanym w świetle duchowości franciszkańskiej.

Bracia dziękują Panu Bogu za dar tego czasu, a o. Kazimierzowi za głoszone słowo i braterską obecność.

a. Norbert Lewiński

BRIDGEPORT

stmichaelbridgeport.com

MARYJNY DZIEŃ SKUPIENIA

25 października gościliśmy w naszej parafii o. Michała Nowaka, który poprowadził maryjny dzień skupienia dla grup parafialnych. Spotkanie było

duchowym przygotowaniem do wejścia w tematykę eschatologii i refleksji nad życiem wiecznym.

Poprzez modlitwę, konferencje i wspólne zatrzymanie się przy tajemnicach wiary uczestnicy zostali zaproszeni do spojrzenia na codzienne życie w perspektywie wieczności oraz do pogłębienia maryjnego zawierzenia jako drogi prowadzącej ku Chrystusowi. Dzień skupienia stał się czasem umocnienia, ciszy i nadziei, która rodzi się z wiary w obietnicę życia wiecznego.

BAL WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

W przeddzień uroczystości Omnium Sanctorum odbył się nasz tradycyjny Bal Wszystkich Świętych. Jego celem było zaproszenie dzieci do radosnego i bezpiecznego przeżywania tego wieczoru, z dala od halloweenowej atmosfery pełnej mrocznych postaci. Spotkanie rozpoczęliśmy rodzinną Eucharystią, a dalszą część wieczoru przygotował i poprowadził Kościół Domowy.

OPIEKA MATKI MIŁOSIERDZIA

W listopadzie nasza wspólnota parafialna przeżywała szczególnie czas modlitwy i duchowego umocnienia pod opieką Matki Miłosierdzia. Rekolekcyjne przygotowanie do Święta Matki Ostrobramskiej poprowadził kaznodzieja o. Dariusz Gaczyński z Krakowa, który poprzez codzienną Eucharystię i konferencje maryjne pomagał nam na nowo odkrywać głębię zaufania Bogu oraz sens zawierzenia się Maryi.

Każdy dzień był zaproszeniem do zatrzymania się, modlitwy i refleksji nad tajemnicą Bożego miłosierdzia, które objawia się w życiu Kościoła i w codziennych doświadczeniach każdego z nas. Słowo głoszone przez rekolekcjonistę prowadziło uczestników ku wdzięczności, nadziei i odnowie serca.

Ten czas miał także wymiar szczególnie symboliczny. Minął bowiem dokładnie rok od chwili pobłogosławienia Wizerunku Pana Jezusa Miłosiernego oraz Matki Miłosiernej,

a także od otwarcia Kaplicy Ostrobramskiej w Bridgeport. Rocznicą stała się okazją do dziękczynienia za otrzymane łaski oraz do ponownego zawierzenia naszej parafii opiece Maryi, która nieustannie prowadzi nas do swojego Syna.

Z ufnością i wdzięcznością powierzamy Matce Miłosierdzia dalszą drogę naszej wspólnoty, prosząc, aby uczyła nas wrażliwości serca, wytrwałej modlitwy i czynnej miłości wobec bliźnich.

WOKÓŁ MATKI CISZY

W naszej parafialnej wspólnocie dojrzewa kolejne piękne dzieło, które łączy modlitwę, teologię i sztukę ikonopisania. O. Norbert przygotował pierwszą książeczkę poświęconą ikonom powstałym w pracowni naszej parafianki Ewy Krepsztul. Zrodziła się ona z refleksji towarzyszących pracy nad ikonami oraz z duchowego doświadczenia warsztatów ikonograficznych.

Owocem tych rozważań jest publikacja „Mother of Silence”, która zaprasza czytelnika do wejścia w przestrzeń ciszy i do nauki w Szkole Maryi – Tej, która „zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu”. Książeczka prowadzi ku modlitwie sercem, uczy uważności na Słowo i pomaga odkrywać ciszę jako miejsce spotkania z Bogiem.

Publikacja otrzymała już imprimatur i została przygotowana do druku. W styczniu zaplanowane są kolejne warsztaty ikonograficzne skupione wokół ikony Matki Ciszy, a równocześnie trwają prace nad następnymi książeczkami – poświęconymi Matce Miłosierdzia oraz św. Antoniemu. Wszystkie te inicjatywy wpisują się w duchową drogę naszej parafii, w której sztuka staje się modlitwą, a cisza przestrzenią słuchania Boga.

KONCERT ŚWIĄTECZNY I JASEŁKA

Wśród wyjątkowych wydarzeń w kalendarzu parafii św. Michała w Bridgeport szczególne miejsce zajął koncert naszego Zespołu Pieśni i Tańca „Polanie”. Starannie przygotowany program obejmował polskie kolędy i pastorałki, a także pieśni i tańce z różnych regionów Ojczyzny. W tym roku oprawę muzyczną wzbogaciła kapela Zespołu „Ziemia Bydgoska”, która specjalnie na tę okazję przybyła do Connecticut z Polski.

W ostatnim tygodniu Adwentu uczniowie wraz z nauczycielami Polskiej Szkoły zaprosili wspólnie parafian na tradycyjne Jasełka. Dzieci w piękny i prosty sposób przybliżyły polskie zwyczaje związane z przeżywaniem Bożego Narodzenia. Z prawdziwą radością można było obserwować, jak naj-

młodszy parafianie, dorastający po drugiej stronie Oceanu, poznają i pielęgnują bogactwo polskich tradycji.

ADWENTOWY JARMARK

Czas Adwentu w Bridgeport obfitował w wiele pięknych inicjatyw: dni skupienia, roratnie Eucharystie oraz spotkania w Szkole Maryi. W tym roku po raz kolejny zaprosiliśmy także do wspólnego tworzenia adwentowego jarmarku, angażując w przygotowania utalentowanych i pomysłowych parafian. Na stoiskach pojawiły się ręcznie wykonane produkty: miody, świece, kartki i dekoracje świąteczne, domowe wypieki, wieńce, regionalne smakołyki oraz wiele innych niespodzianek. Jarmark spotkał się z bardzo ciepłym przyjęciem, dlatego już dziś planujemy jego kolejną edycję w przyszłym roku.

a. Grzegorz Kordak

PIELGRZYMKA FRANCISZKAŃSKA

franciszek.elblag.pl

Nowa odsłona strony internetowej Grupy „Franciszek”! - franciszkańskiej grupy Elbląskiej Pieszej Pielgrzymki na Jasną Górę.

Zapraszamy na: franciszek.elblag.pl

Na stronie znajdziecie wszystko, co ważne dla pielgrzyma:

- aktualności i komunikaty
- informacje organizacyjne
- galerie zdjęć i wspomnienia z trasy
- treści dla pielgrzymów wędrownych i duchowych

Odwiedźcie ją już dziś!

a. Mateusz Świątowski

Grupa Pielgrzymkowa „Franciszek”

Nowa strona!

ODWIEDŹ JUŻ DZIŚ!

franciszek.elblag.pl

DOM ŚW. MAKSYMILIANA

dmk.pl

Dom Pojednania i Spotkań im. św. Maksymiliana M. Kolbego w Gdańsku od lat podejmuje działania na rzecz osób starszych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jednym z ich ważnych owoców jest publikacja „Vademecum z paragrafem” poświęcona wybranym zagadnieniom prawnym i praktycznym, przygotowana w ramach projektu „Starość i wykluczenie jako strategiczny cel rozwoju instytucjonalnego DMK”, realizowanego dzięki wsparciu Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, w Programie PROO.

Choć publikacja ma charakter poradnika, byłoby dużym uproszczeniem postrzeganie jej wyłącznie jako zbioru informacji prawnych. Jest ona bowiem przedłużeniem realnego wsparcia, jakie DMK oferowało beneficjentom projektu przez trzy lata jego realizacji – wsparcia prawnego, psychologicznego i społecznego.

Od działań do refleksji

Projekt, zainaugurowany w 2023 roku, koncentrował się na problemach starości i wykluczenia, traktując je nie tylko jako wyzwania społeczne, ale również jako element misyjny i strategiczny rozwoju instytucjonalnego DMK. W jego ramach realizowano sześć działań, których wspólnym celem było przeciwdziałanie marginalizacji seniorów oraz osób zmagających się z chorobą, niepełnosprawnością czy samotnością.

Jednym z kluczowych obszarów było tworzenie zinstytucjonalizowanego wsparcia prawnego i psychologicznego. Analiza doświadczeń pokazała jednak, że mimo realnych potrzeb, formalne formy korzystania z porad często napotykały bariery: mentalne, komunikacyjne, technologiczne, a czasem zdrowotne. Wielu seniorów łatwiej dzieliło się swoimi problemami w rozmowach nieformalnych niż poprzez zaplanowane konsultacje.

Publikacja jako odpowiedź

Właśnie z tych obserwacji narodził się pomysł opracowania vademecum – publikacji, która w przystępny sposób porządkuje najczęściej pojawiające się pytania i wątpliwości prawne. Znalazły się w niej m.in. zagadnienia dotyczące:

- prawa spadkowego i testamentów,
- umów cywilnoprawnych (darowizna, dożywocie),
- świadczeń dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami,
- podstawowych kwestii bankowych i cyfrowych.

Publikacja została zaprojektowana w formule pytanie–odpowiedź, z krótkimi wprowadzeniami teoretycznymi i naciskiem na praktyczne zastosowanie przepisów w codziennych sytuacjach życiowych.

Więcej niż poradnik

Oddając to opracowanie w ręce Czytelników, Dom Pojednania i Spotkań podkreśla, że potencjał wsparcia wypracowanego w trakcie realizacji projektu nie został zamknięty wraz z jego zakończeniem. Publikacja jest zaproszeniem do dalszego korzystania z pomocy, do odzyskiwania poczucia sprawczości, godności i obecności w życiu społecznym.

a. Piotr Plivka

OAZA WIELKA SYCHEM

sychem.franciszkanie.pl

FRANEK

W dniach 7-9 listopada około 20 animatorów Oazy Wielkiej Sychem zjechało się do Lęborka, aby przeżyć kolejnego już FRANKA, czyli Franciszkańskie Rekolekcje Animatorów Naśladowujących Ewangelię Kościoła. Jest to czas rozwoju i lepszego przygotowania nas do posługi na rekolekcjach wakacyjnych i w ciągu roku. Tym razem naszym gościem był ks. Artur Płaziński - moderator oazowy diecezji kieleckiej, doktor teologii praktycznej, z wykształceniem seksuologicznym. Przez cały weekend mieliśmy sporo konferencji i warsztatów dotyczących naszej seksualności, stawiania granic oraz wizji Pana Boga na nasze relacje. Temat okazał się strzałem w dziesiątkę i odpowiedział na nasze potrzeby. Przyjęli nas lęborscy franciszkanie goszcząc nas w Domu Pielgrzyma, a całość rekolekcji zorganizował o. Karol Wesołowski - nasz moderator prowincjalny.

DZIEŃ WSPÓLNOTY

W pierwszy weekend grudnia ponownie spotkaliśmy się w Lęborku, aby wspólnie przeżyć Dzień Wspólnoty. W wydarzeniu wzięły udział wspólnoty z Koszalina, Dobrej, Gdańska, Olsztyna, Ostródy, Inowrocławia, a także osoby z Gdyni i Kołobrzegu – łącznie ponad 60 uczestników!

Spotkanie rozpoczęło się w piątek celebracją sakramentu pokuty i pojednania, po czym uczestnicy udali się na noclegi. W sobotę rano wspólna modlitwa Jutrznią wprowadziła w kolejny dzień. Animator Paula Synowiec wygłosiła katechezę o działalności Ruchu Światło-Życie poza Polską, a następnie odbyły się spotkania

w mniejszych grupach.

Punkt kulminacyjny stanowiła wspólna Eucharystia w samo południe pod przewodnictwem o. Karola Wesołowskiego. Dzień zakończyła agapa – czas pełen rozmów i integracji.

KODA

Na przełomie roku 2025/2026 animatorzy z Oazy Wielkiej Sychem spotkali się w Ostródzie na KODA – Kursie Oazowym dla Animatorów. Na czas rekolekcji zatrzymali się w ośrodku Brama Mazur, gdzie zostali ciepło ugośczeni. W spotkaniu uczestniczyło niemal 30 osób, a całość zorganizował i koordynował o. Karol Wesołowski.

Rekolekcje były czasem doskonalenia umiejętności prowadzenia spotkań w małych grupach oraz pogłębiania wiedzy z zakresu pedagogiki i psychologii w posłudze animatora. O. Robert Zbierański poprowadził cykl konferencji dotyczących m.in. rozwoju człowieka, tożsamości oraz różnic między kobietą a mężczyzną. Każdego dnia odbywały się także katechezy prowadzone przez starszych animatorów, poświęcone duchowości i formacji Ruchu Światło-Życie. O. Karol Wesołowski przybliżył uczestnikom praktyczne aspekty posługi Diakonii Wychowawczej i Gospodarczej.

Nie zabrakło również czasu na Namiot Spotkania, wspólną modlitwę, codzienną Mszę Świętą, Jutrznie oraz różne formy modlitwy wieczornej. Uczestnicy wspólnie przeżyli także Sylwestra – przy muzyce, tańcu i domowej pizzy. Był to czas nie tylko formacji teoretycznej, ale przede wszystkim głębokiego duchowego wzrostu, który jest niezbędny w drodze animatora.

Anna Jakimińska

SEKRETARIAT MISYJNY

sekretariatmisyjny.pl

WSPÓLNIE O POWAŻNYCH SPRAWACH

Tu jak zwykle intensywnie i w duchu braterstwa. Na początku października w Niepokalanowie odbyło się spotkanie sekretarzy misyjnych trzech polskich prowincji: krakowskiej, warszawskiej i gdańskiej. Inicjatorem spotkania był o. Dariusz Mazurek, delegat generalny ds. animacji misyjnej. Był to czas wymiany doświadczeń i wspólnego namysłu nad tym, jak dziś żywać misyjnym zapałem w Zakonie.

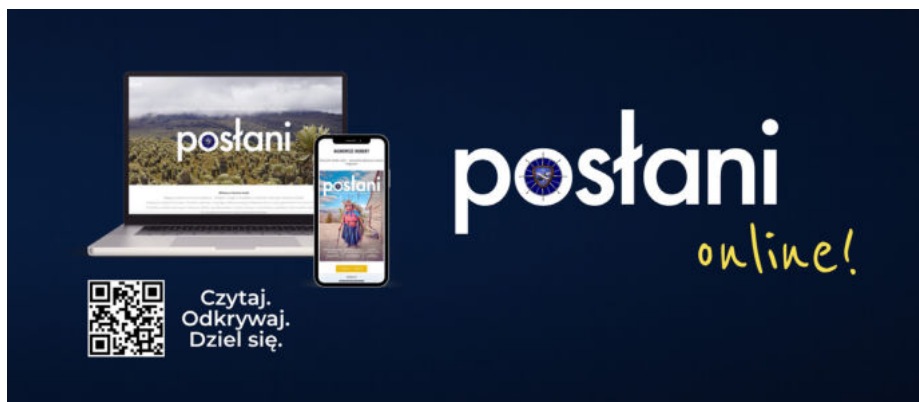
Punktem odniesienia stała się uchwała Kapituły Generalnej, wzywająca do odnowy ducha misyjnego poprzez konkretne działania: pogłębienie modlitwy, formację misyjną, rozwój wolontariatu świec-

kich, troskę o powołania z krajów misyjnych, doświadczenie misyjne braci oraz promocję misji w mediach. Bracia byli zgodni: duch misyjny nie rodzi się w teorii, lecz dojrzewa w codziennej wierności i we wspólnych inicjatywach.

Wśród poruszanych tematów pojawiły się inspirujące wiadomości z Burkina Faso, gdzie bracia zadeklarowali gotowość przyjęcia kandydatów z Wybrzeża Kości Słoniowej, zwłaszcza tych, którzy chcieliby służyć jako bracia zakonnicy z przygotowaniem medycznym. Rozmawiano także o formacji wolontariuszy świeckich, ich roli w dziełach misyjnych oraz o potrzebie szerszej współpracy między sekretariatami misyjnymi w Europie.

Nie zabrakło wspólnej modlitwy i rozmów o ewangelizacji w świecie cyfrowym. Bracia gościli również na antenie Radio Niepokalanów, gdzie opowiadali o misjach i o zbliżającym się Światowym Dniu Misyjnym. Na zakończenie ustalono, że sekretarze będą spotykać się regularnie – także online – aby kontynuować refleksję nad kolejnymi punktami uchwały i rozwijać współpracę misyjną.

„POŚLANI” – TERAZ TAKŻE W SIECI

Z radością informujemy, że magazyn „Poślani” ma już swoją stronę internetową: poslani.pl. Dostępne są tam wersje elektroniczne pisma, wybrane artykuły oraz możliwość kontaktu z redakcją. Zależy nam, aby czytelnicy mieli realny wpływ na kierunek rozwoju magazynu – dzielili się tym, co ich porusza, podpowiadali, które działy rozwijać i jakie tematy podejmować.

„Poślani” to nie tylko magazyn misyjny ad gentes. To także przestrzeń codziennej misji wiary, dobra i nadziei, realizowanej tu i teraz.

KRÓWKI I KARTY – O WSPÓLNYM STYLU

W wielu klasztorach i dziełach Prowincji pojawia się potrzeba przygotowania prostych, personalizowanych materiałów, które można przekazać wiernym po rekolekcjach, odpustach czy spotkaniach duszpasterskich. Warto przypomnieć, że w Franciszkańskim Sekretariacie Misyjnym dostępne są już materiały spójne z naszym charyzmatem i gotowe do wykorzystania w całej Prowincji: kubki Pax et Bonum, krowki

z sentencjami św. Franciszka, czy karty biblijne „Słowo, które daje życie”.

To drobne rzeczy, ale robione z sercem. Krówki są formą „słodkiej ewangelizacji” – każda opatrzona myślą św. Franciszka przypomina o pokoju, dobroci i wdzięczności. Karty „Słowo, które daje życie” stanowią proste i dostępne narzędzie modlitwy w rodzinie, we wspólnocie zakonnej czy w szkole.

Zachęcamy braci i wspólnoty, by korzystać z tych już przygotowanych materiałów, albo dzielić się swoimi inicjatywami, które mogą stać się wspólne na skalę Prowincji. To nie tylko oszczędność, ale przede wszystkim wyraz wspólnego, rozpoznawalnego stylu franciszkańskiego głoszenia – prostego, radosnego i zakorzenionego w charyzmie. W sprawie zamówień prosimy o kontakt z Franciszkańskim Sekretariatem Misyjnym.

OPOWIEŚCI Z PODRÓŻY PO EKWADORZE

Kamila i Kamil Zimniccy wraz z rodzicami udali się w tym roku do Ekwadoru, by – przy okazji jubileuszu naszej misji, w którym uczestniczyli także o. Maurycy Sulej i br. Robert Kozielski – odwiedzić swojego krew-

nego, o. Damiana Pietrowskiego.

Doświadczeniami z miesięcznego pobytu na równiku podzielili się podczas niedzielnego spotkania w franciszkańskiej kawiarence „Pod Aniołem” w Elblągu. Aula Domu im. o. Klimuszki wypełniła się po brzegi. Prelegenci z dużym zaangażowaniem opowiadali o kraju, klimacie, tradycjach, kuchni ekwadorskiej oraz o codziennej pracy naszych misjonarzy. W kolejnych miesiącach kawiarenka będzie gościć następnych ludzi, którzy mają coś ciekawego i nieoczywistego do opowiedzenia lub pokazania.

KIERMASZE ŚWIĄTECZNE

7 grudnia w Elblągu, a 14 grudnia w Gdańsku odbyły się świąteczne kiermasze, które na stałe wpisały się w kalendarz obu miejsc. Obok misyjnych materiałów i wyrobów zielarskich swoje rzemiosło prezentowali zaproszeni wystawcy. Nie zabrakło również regionalnych wędlin i innych smakołyków. Wszystko po to, by integrować się, poznawać i wspólnie pomagać.

Na rzecz misji zaangażowało się także I Liceum Ogólnokształcące w Elblągu. Klasy językowe – angielska, niemiecka, hiszpańska i włoska – przygotowały koncert kolęd w różnych językach oraz stoiska z potrawami charakterystycznymi dla poszczególnych krajów. To cenna i godna uznania inicjatywa, którą warto promować i wspierać.

br. Robert Koziełski

prowadzi o. Michał Nowak OFMConv

REKOLEKCJE**„ALFABET FRANCISZKAŃSKI”**

„Alfabet franciszkański” – to kolejna franciszkańska propozycja od FranciszkanieTV. Rekolekcje na YouTube poprowadził o. Michał Nowak. Odcinki ukazywały się codziennie od uroczystości św. Franciszka z Asyżu, 4 października, aż do 26 października. Inspiracją do ich powstania były jubileusze franciszkańskie.

Rekolekcjonista, zapytany o motywację, odpowiedział krótko i szczerze: „Dlatego, że go kocham”. Rozważania oparte były na źródłach franciszkańskich i ukazywały św. Franciszka jako postać wciąż aktualną i bliską współczesnemu człowiekowi. Jak podkreślał o. Michał, każdy dzień rekolekcji był kolejną szansą, by lepiej poznać św. Franciszka i jego duchowość.

Celem rekolekcji było dotarcie zarówno do osób, które dotąd niewiele wiedziały o duchowości franciszkańskiej, jak i do tych, którzy nią żyją – po to, aby stała się dla nich na nowo aktualna, żywa i inspirowująca w codziennym życiu.

ADWENTOWE REKOLEKCJE**„PIEŚŃ SŁONECZNA”**

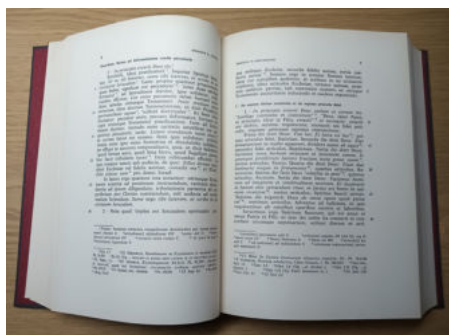
Jak co roku redakcja FranciszkanieTV zaprosiła wiernych do wspólnego przeżywania Adwentu poprzez internetowe rekolekcje. Tegoroczne rozważania, które odbywały się od 29 listopada do 24 grudnia, koncentrowały się wokół „Pieśni Słonecznej” św. Franciszka z Asyżu, przeżywanej w kontekście jubileuszu 800-lecia jej powstania.

Codziennie odcinki pomagały uczestnikom lepiej przygotować się na święta Bożego Narodzenia, od-

krywając franciszkańskie spojrzenie na Boga, stworzenie i wdzięczność za dar życia. Rekolekcje prowadził o. Tomasz Szymczak, który w przystępny i refleksyjny sposób wprowadzał widzów w duchowość św. Franciszka.

Przy okazji rekolekcji widzowie mieli okazję wziąć udział w trzech konkursach, w których do wygrania były książki o tematyce franciszkańskiej z Wydawnictwa Bratni Zew.

Maja Studzińska*Adwent 2025***PS800***rekolekcje o Pieśni Słonecznej
św. Franciszka z Asyżu**prowadzi: o. Tomasz Szymczak*

Kazania św. Antoniego

Ze wszystkich zasobów naszej Biblioteki Prowincjalnej to książka, którą mam w ręku najczęściej. Nie licząc Biblii i ksiąg liturgicznych.

Książka?

Raczej i częściej jej wersja elektroniczna, jaką otrzymałem od o. Norberta Siwińskiego. Chętnie udostępnię kolejnym zainteresowanym. Choć i wersję papierową zdarza mi się wziąć do ręki. Można wypożyczyć - sygnatura: 17585.

Okladka

Ładna - jak na zdjęciu - bo poddana zabiegowi introligatorskiemu, żeby ten skarb nie pozostał niedowartościowany ze względu na swoją oryginalną oprawę; była raczej skromna i zniszczona.

Nie po polsku

Łacina św. Antoniego jest relatywnie przystępna. „Sermones” mamy też w naszej Bibliotece w języku włoskim, ale „chi traduce, tradisce” - każde tłumaczenie jest interpretacją. Dlatego łacina.

A po polsku?

Owszem. Tu drugi ukłon w kierunku o. Norberta, którego publikacje można znaleźć na naszej prowincjalnej stronie internetowej i na jego stronie autorskiej. Z wdzięcznością i z najlepszymi życzeniami na dalsze publikacje w tej materii!

25%

Tyle mnie więcej jest autorskiej myśli św. Antoniego w jego kazaniach. Pozostałe 75% to cytaty z Ojców Kościoła i innych autorów. Zmysł św. Antoniego, przesłanie zawsze aktualne: raczej sięgać do Ojców Kościoła niż wymyślać po swojemu, w imię ciągłości z Tradycją.

Nie tylko Biblia

Dawno temu na „Forum Franciszkańskim” została umieszczona an-

kieta: „Z czego korzystasz przygotowując się do homilii?” Zaznaczyłem wtedy opcję: „Tylko z Biblii”. Dziś sięgam najpierw do Ojców Kościoła, potem do Antoniego. Albo odwrotnie.

Metoda

Gdy mam jakąś zagwozdkę biblijną lub homiletyczną, sięgam do III tomu „Sermones”. Tam na końcu jest indeks cytatów biblijnych użytych przez Antoniego w konkretnym kontekście. Ów kontekst okazuje się najczęściej skarbnicą myśli do medytacji i homilii.

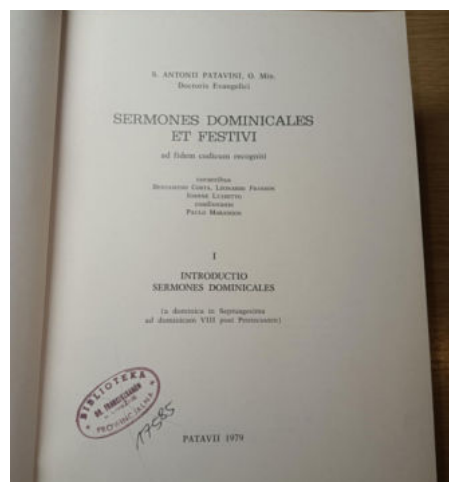
Współpatron

Tak jest w parafii w Gnieźnie, a w niektórych naszych kościołach po prostu Patron parafii lub klasztoru. To poniekąd zobowiązujące.

Nie tylko Cudotwórca

Jako taki jest znany i czczony, a także jako Patron od rzeczy zagubionych. Dla mnie to przede wszystkim święty Współbrat i genialny teolog. Myśl autorska Antoniego, czy nawet jakaś dawniejsza myśl przepracowana przez niego, pozwala korzystać z jego dorobku jako elementu duchowości franciszkańskiej. Antoni jest żywy.

a. Krzysztof M. Barczak

NOWA STRONA

Nowa strona Biblioteki Prowincjalnej Franciszkanów już dostępna!

Z radością zapraszamy do odwiedzenia naszego nowego miejsca w sieci: bibliotekafranciszkańska.pl

Na stronie znajdziecie:

- informacje o historii i profilu biblioteki
- aktualności i wydarzenia

- galerię zdjęć
 - katalog online
 - formularz rejestracji
- Odkrycie bogactwo franciszkańskiej tradycji, wiedzy i kultury — zapraszamy do korzystania z Biblioteki!

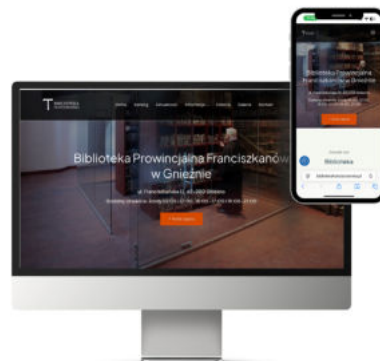

Biblioteka Prowincjalna Franciszkanów

Nowa strona!

ODWIEDŹ JUŻ DZIŚ!

bibliotekafranciszkańska.pl

200 LAT BEATYFIKACJI BŁ. JOLENTY

W roku 2027 przypadnie 200. rocznica beatyfikacji bł. Jolenty, a zatem upłyną dwa pełne wieki od Księgi Apostolskiej po zbadaniu zgromadzonej dokumentacji wydała (22 września 1827) pozytywną opinię dotyczącą beatyfikacji księżnej Wielkopolski i klaryski, a Papież Leon XII, stosownym dekretem wpisał Ją (26 września tegoż roku) w poczet błogosławionych. Wydarzenie to wymaga należytego upamiętnienia, a zatem także odpowiedniego przygotowania. Cieszy, że potrzeba takich działań została już dostrzeżona w naszej zakonnej prowincji. Dnia 6 listopada 2025 r. wyższy przełożony o. Wojciech Kulig stosownym dekretem ustanowił prowincjalnego promotora kultu bł. Jolenty (na ten urząd powołany został o. dr Tomasz Jank, przebywający od lipca 2025 r. w klasztorze gnieźnieńskim). Odbędzie się też pierwsze robocze spotkanie z ks. prymasem abpem Wojciechem Polakiem (w spotkaniu uczestniczyli gwardian klasztoru o. Daniel Pliszka i o. Tomasz Jank), na którym ustalono, że główne liturgiczne uroczystości związane z jubileuszem odbędą się w sobotę 25 wrze-

śnia 2027 r. Ojcu Tomaszowi udało się też stworzyć mały zespół osób żywo zainteresowanych kultem bł. Jolenty. Jednym z owoców tych spotkań jest pierwszy numer biuletynu JOLENTA, w którym będą umieszczane informacje historyczne oraz wiadomości związane z przygotowaniem do jubileuszu. Pomału powstają też zręby muzeum (w formie ścieżki edukacyjnej) dedykowanego bł. Jolencie. Również w związku ze zbliżającym się jubileuszem beatyfikacji bł. Jolenty patronki matek i rodzin został przygotowany cykl spotkań edukacyjnych i formacyjnych ujętych w dwa bloki tematyczne.

Pierwszy dedykowany relacjom małżeńskim i rodzinnym (w dużej mierze poświęcony wychowaniu) i drugi poświęcony historii (postać i kult bł. Jolenty). Spotkania będą się odbywały co dwa tygodnie. Gościem pierwszego z nich będzie Iwona Niedbalska, peditra, terapeuta z Gdańska, która poprowadzi wykład pt.: „Budowanie więzi w rodzinie, poczucia pewności siebie, sprawczości i odpowiedzialności. Jak postępować, by dzieci czuły się kochane i szczęśliwe.”

Zapraszamy do lektury biuletynu poświęconego bł. Jolencie, którego redaktorem jest o. Tomasz Jank.

HISTORIA WOKÓŁ BŁOGOSŁAWIONEJ JOLENTY

31.01.2026 (sobota)

Wiek XIII – wiek świętych

(prof. Tomasz Jasiński UAM)

28.02.2026 (sobota)

Arpadowie – węgierscy Piastowie

(prof. Ryszard Gęrzyski Instytut Slawistyki PAN)

28.03.2026 (sobota)

Wielkopolska w czasach bł. Jolenty

(prof. Tomasz Jurek Instytut Historii PAN)

25.04.2026 (sobota)

Kult św. Wojciecha w czasach bł. Jolenty

(dr Miłosz Sosnowski UAM)

**Miejsce: Sanktuarium Bł. Jolenty, Gniezno, ul. Franciszkańska 12,
Klasztor Franciszkanów, aula na krużgankach,**

Godzina: 16.00-18.00 (w tym 20 minut przerwy na kawę)

W trakcie każdego wystąpienia jest przewidziany czas na pytania.

ZUPA Z TRÓJCY – POCZĄTEK

O. MATEUSZ STACHOWSKI

W każdy poniedziałek o godz. 13.30 na dziedzińcu klasztoru franciszkanów przy ulicy Świętej Trójcy w Gdańsku zaczyna się zwyczajny, a zarazem niezwykły rytuał. Bez zapisów, bez list obecności i bez biletów. Jest za to Zupa z Trójcy – inicjatywa, która z prostych gestów buduje przestrzeń spotkania, zaufania i nadziei.

Na stołach pojawia się gorąca, treściwa zupa, obok chleb, herbata lub kawa, a często także coś słodkiego – drożdżówka, pączek czy tabliczka czekolady. Jedzenie można zjeść na miejscu albo zabrać ze sobą, także do słoików, na później. Każdy, kto przychodzi, otrzymuje posiłek. Bez pytań i bez ocen. Franciszkańska gościnność ma tu bardzo konkretny kształt – i nie potrzebuje wielkich słów.

Sama zupa przygotowywana jest w Domu św. Maksymiliana, gdzie nad całym procesem czuwa dyrektor, o. Piotr Pliszka. To tam, z dbałością o jakość i realne potrzeby tych, którzy przyjdą na dziedziniec, powstaje posiłek. Od początku w organizację projektu włączył się także prowincjałat, przekazując środki na zakup stołów, przy których goście mogą spokojnie zjeść zupę na klasztornym dziedzińcu. Sam minister prowincjałny, o. Wojciech Kulig, 1 grudnia 2025 r. – w dzień rozpoczęcia działalno-

ści Zupy z Trójcy, pobłogosławił wszystkich zebranych i modlił się o błogosławieństwo dla nowej franciszkańskiej działalności.

Z poniedziałku na poniedziałek przybywa osób, które przychodzą na franciszkańską zupę. Już po kilku tygodniach bracia zdecydowali się dokupić drugi, większy – 35-litrowy – termos, aby bezpiecznie transportować posiłek z Domu św. Maksymiliana na klasztorny dziedziniec. Zwykle pojawia się od 40 do 60 osób, ale bywało i tak, że jednego dnia franciszkański dziedziniec odwiedziło niemal 100 gości.

Równoległe działa Szafa św. Anny, ściśle związana z Zupą z Trójcy. To miejsce, w którym osoby potrzebujące mogą otrzymać ubrania – zwłaszcza w okresie jesienno-zimowym: ciepłe kurtki, spodnie, swetry, czapki, szaliki, rękawice, skarpety, bieliznę oraz koce.

W inicjatywę zaangażowani są wolontariusze – członkowie Franciszkańskiego Zakonu Świeckich, a także osoby spoza tej wspólnoty. Pomagają przy wydawaniu zupy, napojów, chleba, naczyń i ubrań. W ciągu tygodnia przychodzą również po to, by segregować odzież w Szafie św. Anny i przygotowywać ją do poniedziałkowego wydawania.

W każdy poniedziałek wspólnota Franciszkańskiego Zakonu Świeckich prowadzi także projekt „Kanapka św. Franciszka”. Wolontariusze przygotowują prawdziwą

górze kanapek, które trafiają do Lodówki św. Franciszka, stojącej przy klasztorным murze. Dzięki temu osoby potrzebujące mogą sięgnąć po jedzenie również poza godzinami wydawania zupy.

Niezwykle jest też zaangażowanie osób spoza wspólnoty kościoła Świętej Trójcy. Praktycznie każdego dnia ktoś przynosi torby z ubraniami do Szafy św. Anny. Zdarzyło się nawet, że do klasztoru dotarła paczka z ciepłą, zimową kurtką przysłana z Wilna. Te gesty pokazują, że dobro naprawdę się mnoży, gdy się nim dzielić – przekracza ono granice miast, a czasem i państw.

Z czasem osoby przychodzące na Zupę z Trójcy zaczynają utożsamiać się z tym miejscem. Jeden z nich, Tomek, mówi wprost, że czuje się tu jak u siebie. Przychodzi wcześniej, pomaga rozstawić stoły, a zimą odgarnia śnieg na dziedzińcu. Właśnie w takich drobnych gestach najlepiej widać sens tych spotkań.

Bo Zupa z Trójcy to nie tylko zaspokojenie głodu ani jednorazowa pomoc materialna. To bycie razem – rozmowa,

słuchanie, zwykły uśmiech. Dla wielu osób w kryzysie bezdomności czy ubóstwa równie dotkliwa jak brak jedzenia jest samotność. I na nią także próbuje odpowiadać poniedziałkowe spotkanie na klasztorным dziedzińcu.

Bracia z gdańskiego klasztoru zapowiadają kolejne inicjatywy. W planach jest Pokój św. Maksymiliana – gabinet psychologiczny, w którym fachową pomoc będą świadczyć specjaliści ze Stowarzyszenia Psychologów Chrześcijańskich. Ma powstać również Salon piękności św. Klary, oferujący strzyżenie i golenie dla osób bezdomnych i ubogich. W cieplejszych miesiącach bracia planują także Kawiarnię św. Antoniego – kawę, herbatę i ciasto serwowane na dziedzińcu po niedzielnych Mszach świętych.

Zupa z Trójcy pozostaje inicjatywą otwartą. Dla osób w kryzysie, dla potrzebujących, ale także dla tych, którzy po prostu przechodzą w poniedziałkowe wczesne popołudnie ulicą Świętej Trójcy. Na dziedzińcu u franciszkanów w Gdańsku tętni życie – i przy stole wciąż jest miejsce dla kolejnych osób.

Czyścić

*Niewiele lat mi zostało
Zapewne to bardzo mało
Robię rachunek sumienia
Tak szybko się wszystko zmienia*

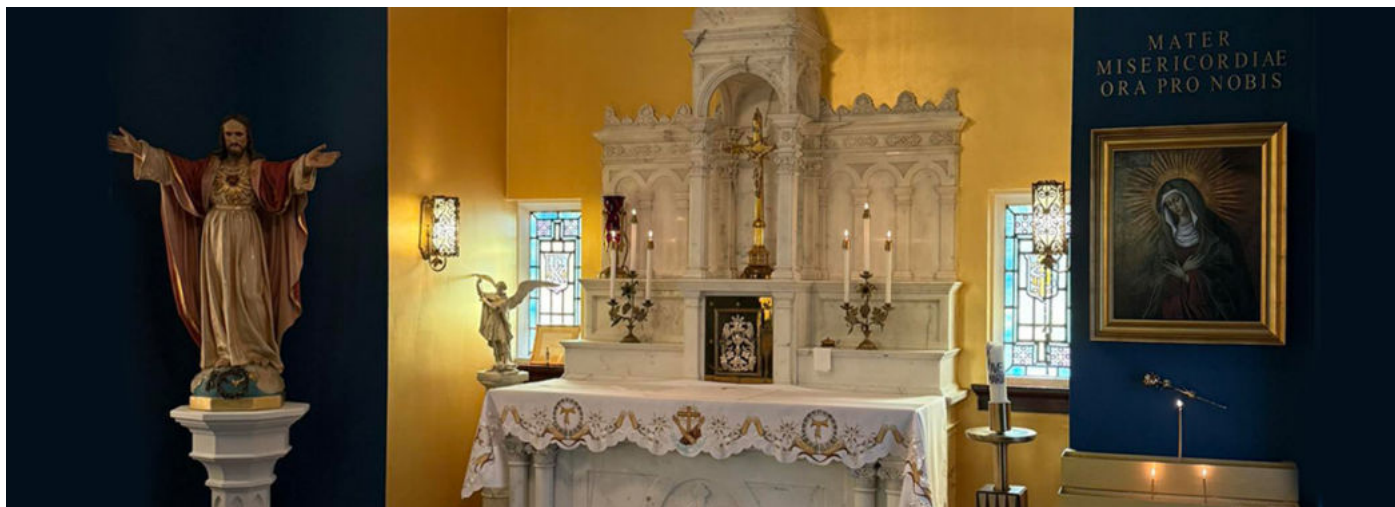
*Przeżywam stan czystości
Choć bolą mnie wszystkie kości
Myślę że czyścić już mija
Nie to nie jest mała chwila*

*Gdy siedzę i nic nie mówię
W przeżyciu czyśćca się gubię
Gdy Pan mnie lekko dotyka
Doświadczenie czyśćca znika*

*Czym jest czyścić? To wytrwanie
A także oczekiwanie
Tu z tęsknotą ciągle lkamy
Gorycz grzechu przeżywamy*

*Jest radość z dobrego wyboru
Bo Niebo pełne humoru
Tu trzeba cierpieć nie lada
Potem będzie zaś hellada*

o. Józef Maria Kazmierczak

Ostra Brama w Bridgeport – opowieść o miejscu łaski

O. NORBERT M. SIWIŃSKI

***„Witaj Panno, nieustanną czią wszystkich ludzi,
Choć żadnego śmiertelnego serce nie wzbudzi
Należytej dla Ciebie czci, którą święci w niebie
Błogosławią, wychwalają z niskim pokłonem”.***

Czasem najpiękniejsze historie zaczynają się cicho – bez fanfar i wielkich ogłoszeń. Tak właśnie było z naszą Kaplicą Ostrobramską przy St. Michael the Archangel.

Najpierw kilka słów o parafii. Św. Michał Archanioł w Bridgeport to miejsce szczególne. Od ponad 120 lat jest duchowym domem dla Polonii w centralnej części Stanu Connecticut.

Jest to też miejsce franciszkańskie: z wyjątkiem kilku wczesnych lat parafii, bracia są tu obecni bez przerwy, posługując kolejnym pokoleniom lokalnej dwujęzycznej społeczności.

Wreszcie, jest to miejsce maryjne. Jubileusz 120-lecia parafii w 2019 roku stał się okazją, aby z głębi serca wypowiedzieć „Totus tuus”, zawierając wszystko i wszystkich pod płaszczy opieki Bogarodzicy. Owoce tego, trwającego rok zawierzenia, przerosły nasze oczekiwania. Żaden plan duszpasterski nie mógł przewidzieć, iż Wspólnota Żywego Różańca rozrośnie się do dziewięciu róż, że wielu parafian wstąpi w szeregi Rycerstwa Niepokalanej, że ponad sto osób przyjmie Szkaplerz, że powstanie pierwsza na kontynencie formacja Wojowników Maryi, a dzięki prowadzonej regularnie przez livestream formacji maryjnej, Bridgeport stanie się duchowym domem dla Rodaków rozsianych po całych Stanach Zjednoczonych. Za wszystko jesteśmy wdzięczni, wszystko oddajemy Niepokalanej.

Ukoronowaniem zaś tej naszej maryjnej drogi było powstanie małej Kaplicy Matki Miłosierdzia. I tu zaczyna się historia Ostrej Bramy w Bridgeport.

Nie od razu była ona szczególnym miejscem kultu Bogarodzicy. Najpierw służyła siostrzom zakonnym jako ich konwentowa kaplica, później przez wiele lat była szkolną kaplicą dla dzieci. Przychodziły tu na lekcje religii, modlitwę przed egzaminem, a czasem po prostu, żeby chwilę posiedzieć w ciszy.

Ale serca ludzi z parafii – w większości pochodzących ze wschodniej Polski, szczególnie z archidiecezji białostockiej – niosły w sobie pamięć Ostrej Bramy z Wilna. Sam proboszcz, związany duchowo z kultem Matki Miłosierdzia, słyszał nie raz: „Ojcze, zróbmy coś dla Ostrobramskiej Pani. Ona musi tu być.” I tak się zaczęło.

Z pomocą naszej ikonopisarki Ewy powstał obraz – wierna kopia Matki Bożej Ostrobramskiej, bez srebrnej sukienki, ukazująca subtelne piękno Maryi. Odsłonięta, promienna, bliska – jakby czekała na swoje miejsce. I znalazła je.

Z czasem dawna kaplica siostr przeszła kompletną metamorfozę. Zmieniliśmy kolory ścian, odnowiliśmy wnętrze, dodaliśmy delikatne światło i woskowe świece „cerkiewki”, aby przypominały o Wschodzie. Wszystko po to, żeby stworzyć przestrzeń, która oddycha modlitwą. Inspiracją był pomysł ojca Jana Maciejowskiego, który podczas odwiedzin w Bridgeport zaproponował: „Zróbcie z tej kaplicy miejsce, gdzie będzie można się schować pod płaszcz Matki.” Tak też się stało.

Dzięki życzliwości siostr z Pittsburgha otrzymaliśmy wota z zamkniętej kaplicy efeskiej – pamiątki zbierane dla Maryi od 1955 roku. Te drobne przedmioty – serduszka, różańce, medale – opowiadają historię tylu ludzkich nadziei, podziękowań i łez.

Wokół franciszkańskiego krzyża zawisły też małe serca – wota za dzieci uratowane od aborcji. Każde serce to czyjeś „dziękuję” – ciche, ale potężne.

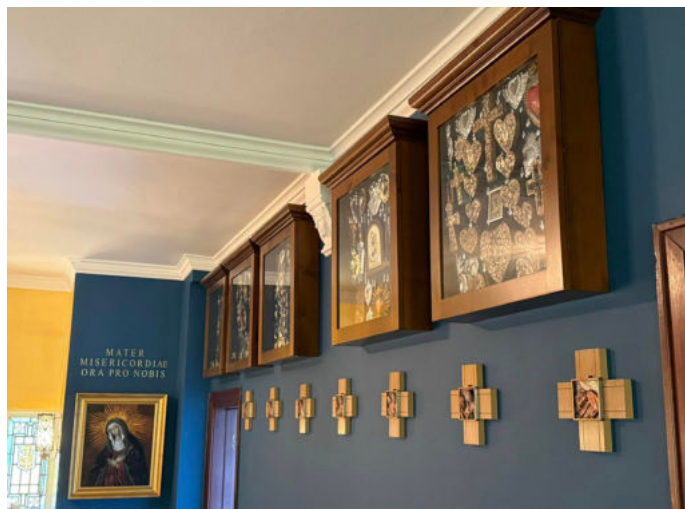
Na kolumnach kaplicy różańce „ex voto”: podziękowania dla Miłosiernej za wyratowanie ludzi z nałogów. Alkoholizm, pornografia, hazard, narkotyki: każdy różaniec to cichy świadek gorliwej modlitwy za człowieka w potrzebie.

Z drugiej strony różańce wotywnie za rodziny, za małżonków, za dzieci...

Miało być ich kilka, kilkanaście. Tymczasem po roku od otwarcia kaplicy brakuje nam już miejsca na kolumnach. „Co my teraz zrobimy?” zastanawiają się czasami franciszkanie, gospodarze parafii.

Maryja jakby się uśmiechała: Po co się tu zastanawiać - Gospodyni jest jedna, to Jej dom i to Ona sama sobie sprawy poukłada.

Z tyłu pięknego marmurowego ołtarza bursztyny. Jasne i ciemne szlachetne naszyjniki, spływające po ścianie jak deszcz z nieba. Wszystkie te wota są ręcznie robione w pracowni w Wilnie z bałtyckiego bursztynu, pobłogosławione w Ostrej Bramie i wysłane do Bridgeport

– to taki nasz most modlitwy przez ocean.

Dary dla Miłosiernej spływają z całego świata. Nie tylko Podlasianie odnaleźli tu bliskość Maryi. Ostatnio otrzymaliśmy rzeźbioną w drewnie kapliczkę z Podhala. W środku – Ona. Pani z Ostrej Bramy, z księżycem. Wileńska Królowa! Na kapliczce napis: „Z Ludźmierza do Connecticut! Od Gaździny dla Gospodyni!” – nie trzeba nic więcej tłumaczyć.

Znajoma Sybiraczka Krystyna z Chicago przysłała dwa ryngrafy: Matki Częstochowskiej i Matki Ostrobramskiej.

Podziękowanie za ocalenie z Sybiru. Obok w gablocie wisi różaniec ojca Łucjana Królikowskiego, ojca Polonii i sierot z Syberii. Nasza najstarsza Sybiraczka Helena ofiarowała dla Matki Bożej prastarą książeczkę do nabożeństwa, która przeszła z nią tułaczkę. To nie tylko pamiątki, ale przede wszystkim świadectwa otrzymanych łask.

W gablocie obok włoski różaniec. Podwójny, małżeński. Czcciele z Nowego Jorku dziękują Miłosiernej za 60 lat wspólnego życia. Odrobinę dalej wota ze Lwowa, ikona z Białorusi, obrazek z Kalifornii i medalion z Buenos Aires.

W kolejnym okienku ikona „Ostrobramska” od naszych Braci grekokatolików i przepiękny tkany wizerunek Bogurodzicy od prawosławnych mniszek, Sióstr z Kansas. Medalion Ostrobramski z napisem „Jubileusz 1966, 1000 lat chrztu Polski” od czciciela z Londynu. Obok srebrne wota z Pensylwanii w kształcie nóg, rąk, ust i uszu. To podziękowania za uzdrowienia i otrzymane łaski.

Dla czcicieli Maryi nie ma granic ani procedur nie do pokonania.

A w kolejnej gablocie? Cuda z południa. To wota od „spanioli”, naszych parafian hiszpańskojęzycznych. Kolorowe millagros, serduszka z Teksasu, medaliki z Meksyku. Jest z nami La Guadalupe, patronka amerykańskich ludów. Od Guadalupe do Częstochowy, od Wilna... do Bridgeport. Bo Maryja jest jedna.

Drukujemy więc obrazki – po polsku, angielsku i hiszpańsku. Niech każdy ma Jej wizerunek. Niech każdy z nami się pomodli.

Na obrazkach wizerunek Miłosiernej, a na odwrocie piękna modlitwa św. Maksymiliana: „Matko...”

Tak powstała kaplica. Prawdziwe miejsce łaski. Otwarte każdego dnia. Wchodzą tu ludzie – ze łzami, z nadzieją, z intencjami. Czasem cicho klękają, czasem zostawią kwiatek, czasem z widocznym ciężarem na twarzy zapalą woskową cerkiewkę, czasem po prostu popatrzą. Są i tacy, którzy przyjeżdżają z daleka – „bo tu się czuje pokój”.

Przed wejściem do naszej świątyni zawisł wielki, podświetlany wizerunek Jezusa Miłosiernego – kopia tego Jedyne, z Wilna. Widoczny z ulicy, zaprasza: „Przyjdźcie do Mnie wszyscy...”

Okolica bywa trudna. Bridgeport słynie z wysokiej przestępczości, a nasza East Main Street chyba nigdy nie śpi. Od kiedy jednak Twarz Jezusa łaskawie spojrzała ze ściany kościoła na tę biedną niespokojną ulicę, coś jakby drgnęło.

Ludzie przyjeżdżają do franciszkanów na modlitwę „drive in”. To takie amerykańskie: zajechać, posiedzieć w samochodzie, popatrzeć na Obraz i pojechać dalej. Ale nasz „drive in prayer” to już pierwszy krok. Wystarczy przecież spojrzenie Króla Miłosierdzia, aby ludzkie serce doświadczyło przemiany. Bridgeport się zmienia.

Od Jezusa Miłosiernego już tylko kilka kroków do progu Kaplicy Jego Matki. Wizerunek wileński, obraz wileński, nasze małe Wilno w Connecticut zaprasza do modlitwy.

Zaczęły się nowenny – Opieki Matki Bożej, Wieczory Ostrobramskie z modlitwą, pieśniami i transmisjami na cały kraj. Połączyliśmy się duchowo z czcicielami w różnych stanach, z rodzinami, które pamiętają dawne nabożeństwa.

Co czwartek nadajemy przez livestream nabożeństwo ku czci Miłosiernej. Ludzie przypomnieli sobie stare wileńskie pieśni:

**„Schylam głowę, Cię, Królowę świata całego
Oglądając i witając, serca mego**

Osobliwe kochanie i ukontentowanie! Przyjm łaskawie ku Swej sławie to przywitanie”.

Kaplica Matki Miłosierdzia z Ostrej Brama stała się też ważnym punktem w życiu diecezji. Dzięki błogosławieństwu biskupa Franka Caggiano mogliśmy rozpocząć spotkania maryjnych wspólnot. Ojciec Proboszcz został diecezjalnym kapłanem wszystkich stowarzyszeń maryjnych – a ich centrum stała się właśnie nasza Ostra Brama. W naszej diecezji narodziła się Sodalicja „Morning Star Guild”, czyli Gildia Gwiazdy Porannej. A przecież to jest właśnie ukryte imię Kaplicy Matki Miłosierdzia! W języku angielskim Ostra Brama to „Gate of Dawn”, czyli Brama Świtu. Tutaj gromadzimy się nie tylko o poranku, modlimy, świętujemy i zawierzamy.

I tylko Maryja patrzy ze swego obrazu – cicho, z miłością. Tak jak zawsze.

Przypomina o tym napis nad obrazem. Klasycznie. W języku Kościoła: „Mater Misericordiae, ora pro nobis” (Matko Miłosierdzia, módl się za nami).

A my już wiemy, że nie jesteśmy sami.

„O, cudami i łaskami Panno wstawiona.

Dobrotliwa! Szczodrobiwa! Bądź pochwalona!

Którą chwałą anieli, widząc Twą twarz weseli.

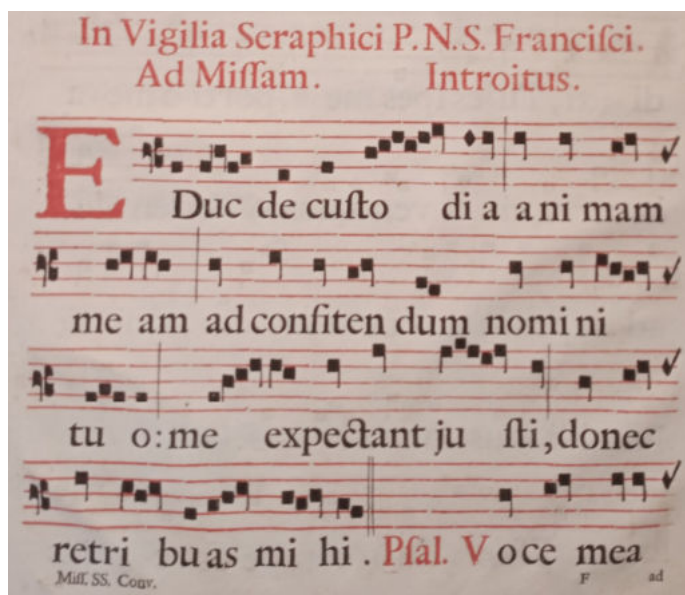
Niech oglądam jako żądam, w wiecznej Cię chwale”.

Z wdzięcznością za 7 lat posługi w Bridgeport,
o. Norbert M. Siwiński OFMConv

3 października - nie tylko Transitus

O. KRZYSZTOF M. BARTCZAK

Wigilia uroczystości św. Franciszka kojarzy się nam powszechnie, nie bez racji, z wieczornym nabożeństwem Transitus i ścisłym postem. Tymczasem w historii rytu franciszkańskiego (niezamierzchłej i niezamkniętej) 3 października to przede wszystkim liturgia.

Przebrzmiała?

Podobnie jak Msza Wszech Czasów. Choć jest pewna różnica, bo obchód wykasowano z kalendarza przed 1962 r. Ten artykuł można potraktować jak zaproszenie do skansenu lub dotknięcie czegoś niewyobrażalnie żywotnego.

Przesłanie

W tekstach eucharystycznych przewijają się tematy błogosławionej śmierci, pokory w myśleniu i postępowaniu, zbawienia duszy. W brewiarzu - tekst św. Bonawentury o naśladowaniu pokornego Chrystusa w niesieniu krzyża. I o najwyższym ubóstwie w drodze do Ojczyzny.

Simplex

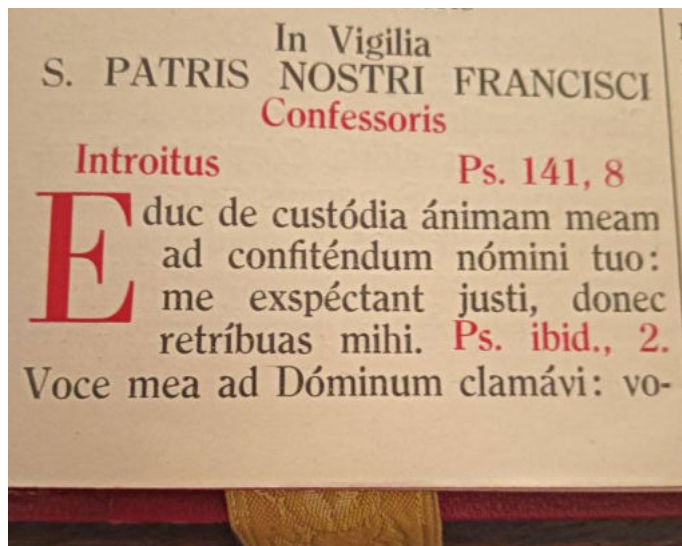
Czyli najniższa ranga obchodu liturgicznego, bez „Gloria” i „Credo”. A mimo to, w naszym Mszału z 1951 r. obchód ten ma własny formularz mszalny, z komemoracją św. Teresy od Dzieciątka Jezus. Przynajmniej według wytycznych konstytucji apostolskiej „Divino afflatu”.

Komemorowany

Owszem, we Mszy prywatnej oraz w Brewiarzu, a dokładnie w naszym Dodatku do Brewiarza z 1951 r. Jest tam oracja oraz IX czytanie przewidziane na III nokturn, przy głównym obchodzie święta św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

Fiolet

Jak w każdą wigilię. Czyli kolor liturgiczny ornatu korespondujący z pokutnym charakterem tego dnia. Może nawet z jakimś emblematem franciszkańskim, najlepiej naszym herbem (zdjęcie). Ładnie się komponuje, nieprawdaz?

JAK BĘDZIE MU NA IMIĘ?

Czyli o Zachariaszu i gramatyce

O. MATEUSZ STACHOWSKI

Adwent to czas, w którym uczymy się czekać nie tylko na spełnienie obietnic, ale przede wszystkim na ich sens. Historia Zachariasza pokazuje, że cisza, słuchanie i jedno pozornie nieistotne słowo mogą zmienić sposób, w jaki przeżywamy Boże obietnice – także te, które wciąż na siebie każą czekać.

Adwent kojarzy się nam spontanicznie z oczekiwaniem. Najpierw na święta Narodzenia Pana Jezusa. W liturgii jednak ten czas sięga dalej: przypomina także o powtórным przyjsciu Chrystusa na końcu czasów. A jeśli spojrzeć jeszcze uważniej, Adwent uczy czegoś jeszcze bardziej podstawowego – uczy czekania jako takiego. Czekania, które wymaga cierpliwości, wytrwałości i zgody na to, że nie wszystko przychodzi natychmiast. Adwent przypomina nam, że zbawienia nie da się załatwić „od ręki”.

Cierpliwość w Biblii nie oznacza bierności ani bezczynnego przeczekiwania. Jest raczej formą wiary – zaufaniem, że Boże obietnice nie tracą ważności tylko dlatego, że się opóźniają. Bez tej cierpliwości łatwo się zniechęcić, wycofać, a czasem nawet przestać spodziewać się czegokolwiek po Bogu.

Jednym z najciekawszych adwentowych bohaterów jest Zachariasz, ojciec Jana Chrzciciela. Człowiek, który czekał długo. Bardzo długo. Przez lata modlił się o potomka. Był sprawiedliwy wobec Boga i postępował nienagannie według wszystkich przykazań i przepisów Pańskich. A jednak jego modlitwa – jak mu się mogło wydawać – nie została wysłuchana. Czas płynął, młodość przeminęła, a nadzieja zdawała się pozostawać pusta.

I właśnie wtedy, podczas służby w świątyni, widzi Gabriela, który zapowiada narodziny syna. Reakcja Zachariasza jest zaskakująca: nie potrafi uwierzyć w zwiastowanie. Jakby w jego sercu została już tylko pamięć po nadziei i jakieś zaskakująco silne przekonanie, że nic się nie zmieni. Bo przecież teraz jestem już za stary.

Ta niewiara ma swoje konsekwencje. Zachariasz traci mowę. A także – choć Łukasz nie mówi o tym bezpośrednio – słuch. Przez dziewięć miesięcy żyje w kompletnej ciszy. Ciszy przymu-

sowej, która okazuje się szkołą słuchania – i cierpliwości. Ciszy, która do tej pory była dla niego nieznana, a która okazuje się drogą do wiary.

Gdy po narodzinach dziecka przychodzi moment nadania imienia, w tekście Ewangelii odnajdujemy ciekawą szczegół. Elżbieta mówi do sąsiadów i krewnych: „Będzie mu na imię Jan” – używając czasu przyszłego. Obrzęd obżezania jeszcze się nie dokonał, więc imię nie zostało oficjalnie nadane. Gdy zdziwieni goście pytają Zachariasza na migi¹, on – prosząc o tabliczkę – zapisuje: „Jan będzie mu na imię”², czym wtóruje swojej żonie. Jednak tekst grecki pokazuje coś innego. Dosłowne tłumaczenie słów Zachariasza brzmiałoby: „Jan jest imię jego”. Mamy tu zatem czas teraźniejszy, a nie przyszły. Czy ma to znaczenie? Myślę, że ogromne.

Formalnie rzecz biorąc, imię jeszcze nie zostało nadane. A jednak Zachariasz mówi: jest. Bo tak powiedział Bóg. Dla niego Słowo, które usłyszał od anioła, ma większą wagę niż sam obrzęd, który dopiero się dokona. To, co Bóg zapowiedział, już jest rzeczywistością, nawet jeśli jeszcze nie zostało potwierdzone zewnętrznym znakiem.

Zwrócenie uwagi na użycie czasu teraźniejszego nie zmienia sensu samego wydarzenia ani jego podstawowego przesłania. Ale pozwala zobaczyć szczegół, który niejako otwiera tekst i czyni go bliższym naszemu doświadczeniu. Ten drobiazg pomaga odkryć, jaką moc ma Słowo Boga – że potrafi ono kształtować rzeczywistość, zanim jeszcze zobaczymy owoce. I właśnie dlatego może dodać nam nadziei w naszych własnych oczekiwaniach, także tych długo niespełnionych.

Adwent uczy takiego czekania: nie nerwowego, nie zrezygnowanego, ale opartego na słuchaniu. Czasem Bóg nas zatrzymuje, a nawet „ucisza”, żeby Jego słowo mogło w nas dojrzeć. I wtedy – nawet jeśli spełnienie jeszcze się nie dokonało – możemy powiedzieć z wiarą Zachariasza: już jest. Bo skoro Bóg powiedział, to można na tym oprzeć całe życie.

¹ Fakt, że sąsiedzi i krewni rozmawiają z Zachariaszem na migi sugeruje, że jest on także głuchy.

² Tak czytamy w Biblii Tysiąclecia wyd. V, z którego pochodzą teksty zawarte w lekcjonarzach.

Najczystsza przed obliczem Boga

Kompendium nauki św. Antoniego o Matce Bożej (4)

O. NORBERT M. SIWIŃSKI

W poprzednim *Kompendium* zatrzymaliśmy się nad tajemnicą duchowego macierzyństwa Maryi – Jej miłosierdzia, opieki i pośrednictwa. Dziś św. Antoni z Padwy prowadzi nas jeszcze głębiej, ku samemu sercu Jej wyjątkowości. Tym sercem jest dziewictwo, które w jego nauczaniu nie stanowi jedynie biologicznego faktu, lecz objawienie harmonii łaski, pokory i Bożego wybrania.

***Humilitas viginatatis*: pokora dziewictwa i dziewictwo w pokorze**

Na początku warto wyjaśnić, co św. Antoni rozumie przez dziewictwo Bogurodzicy. Nie chodzi mu tylko o jeden fakt z Jej życia. W jego nauczaniu dziewictwo jest cnotą, świadomym wyborem i szczególnym darem Boga. To właśnie w ten sposób Kaznodzieja z Padwy patrzy na Matkę Pana i na tajemnicę Bożego macierzyństwa.

Św. Antoni bardzo mocno łączy dziewictwo z pokorą. Ujmuje to krótko i bez kompromisów, mówiąc: „Pyszna dziewica nie jest dziewicą”. W wykładzie Padewczyka nie da się oddzielić czystości od pokornego serca. Dlatego nasz Nauczyciel widzi w Maryi jedność pokory serca i pokory ciała. Jej dziewictwo nie jest postawą wynoszenia się ponad innych, ale cichym, całkowitym oddaniem się Bogu – w sercu i w całym Jej życiu.

***Humilitas cordis et corporis*: pokora serca i ciała**

Doktor Ewangeliczny dokonuje jednoznacznego rozróżnienia pomiędzy dziewictwem wewnętrznym (*virginitas interioris*) i zewnętrznym (*virginitas exterioris*): „Jej łożono było umocnione wałem pokory: «liliami» czyli dwójakim dziewictwem: wewnętrznym i zewnętrznym”². Oba wymiary tworzą jedną, integralną całość, ukazując Maryję jako nienaruszoną w sercu i w ciele.

Dla św. Antoniego dziewictwo Maryi nie jest celem samym w sobie. Jest ono konsekwencją pokory serca i warunkiem pełnej dyspozycyjności wobec Bożego planu. Nienaruszalność serca i ciała jawi się jako przestrzeń, w której Bóg mógł dokonać dzieła całkowicie nowego – Wcielenia Słowa³.

***Humilitas cordis*: dziewictwo jako postawa serca**

Św. Antoni, mówiąc o dziewictwie Maryi, nie zaczyna od ciała, lecz od serca, rozumianego jako miejsce spotkania z Bogiem. Dziewictwo w jego ujęciu nie jest przede wszystkim stanem fizycznym, ale postawą duszy, całkowicie zwróconej ku Bogu. Maryja jest dziewicą dlatego, że Jej serce jest niepodzielne, wolne od nieuporządkowanych pragnień, od pychy i od wszelkiej dwoistości.

To pokora jest strażniczką czystości intencji i funda-

Obraz św. Antoniego w kościele w Wilnie

mentem wszystkich cnót Matki Pana. Pokora sprawia, że Maryja nie koncentruje się na sobie, lecz całkowicie oddaje się woli Bożej. Jej dziewictwo nie jest więc formą samorealizacji, ale przestrzenią posłuszeństwa i zaufania.

¹ *Dominica XX post Pentecosten*, 1 (I,328,7-9): „Superba enim virgo non est virgo”. Wszystkie cytaty zostały przetłumaczone z wydania krytycznego (łacińskiego) pism św. Antoniego: S. Antonii Patavini, O. Min., Doctoris Evangelici, *Sermones dominicales et festivi ad fidem codicum recogniti* t. I-III, Patavii 1979. W *Kompendium* używane są następujące skróty: I,150,23, gdzie cyfra rzymska oznacza tom wydania, kolejne zaś cyfry arabskie stronę i wers.

² *In Laudem Beatae Virginis Mariae*, 3 (I,158,24-159,1): „Cuius uterus fuit «vallatus», idest valle humilitatis munitus, «lilii» utriusque virginitatis, interioris scilicet et exterioris”.

W tym sensie Maryja jawi się jako osoba wewnętrznie wolna. Nie jest związana własnymi planami ani ambicjami. Jej serce pozostaje otwarte na działanie Boga, gotowe przyjąć to, co przekracza ludzkie wyobrażenia. Dziewictwo serca staje się w Niej miejscem spotkania z Bogiem.

Lilia aurea: piękno Maryi jest jak złota lilia

Aby ukazać piękno dziewictwa Maryi, św. Antoni posługuje się obrazem lilii. Kwiat ten symbolizuje czystość, ale także harmonię i piękno. W lilii Kaznodzieja widzi obraz dziewictwa ozdobionego innymi cnotami, zwłaszcza ubóstwem i pokorą. To one, niczym złote pręciki kwiatu, nadają dziewictwu blask i trwałość.

Kaznodzieja patrzy na dziewictwo Maryi bardzo prosto i życiowo. Widzi w nim harmonię trzech postaw: ubóstwa, czystości i pokory, które razem stanowią fundament

Intentio purissima et odorifera: najczystszy i wonny zamiar

Najgłębszym wymiarem dziewictwa wewnętrznego jest, według św. Antoniego, zamiar serca. To on stanowi korzeń, z którego wyrasta całe życie moralne. Jeśli zamiar jest prosty i czysty, wówczas również czyny będą proste i jasne.

Maryja posiada zamiar „najczystszy i wonny” – *intentio purissima et odorifera*. Jej serce jest całkowicie zwrócone ku Bogu, a z tej czystości rodzą się czyny pełne światła. Kaznodzieja podkreśla, że z takiego korzenia wyrastają „gałęzie czynów proste i idące ku górze”. Dziewictwo serca nie zatrzymuje się więc na poziomie wnętrza, ale promieniuje na całe życie. W ten sposób dziewictwo serca i umysłu staje się u św. Antoniego początkiem świętości Maryi: Jej wolności od grzechu i piękna cnót. To właśnie

Aby ukazać piękno dziewictwa Maryi, św. Antoni posługuje się obrazem lilii. Kwiat ten symbolizuje czystość, ale także harmonię i piękno. W lilii Kaznodzieja widzi obraz dziewictwa ozdobionego innymi cnotami, zwłaszcza ubóstwem i pokorą. To one, niczym złote pręciki kwiatu, nadają dziewictwu blask i trwałość.

wszystkich Jej cnót. Święty posługuje się przy tym pięknym obrazem: „złote pręciki w lilii to ubóstwo i pokora w Maryi, którymi ozdobione było Jej dziewictwo”⁴. To właśnie kwiat lilii symbolizuje u św. Antoniego ten niezwykły związek: „Korzeń lilii to zamiar serca, który, jeśli będzie szczery [...] wówczas wzrosną gałęzie jego, gdyż wzrosną ku górze dzieła jego. W ten sposób całe two ciało, czyli dzieło następne, będzie świetliste. Mianowicie wonnym korzeniem był najczystszy i wonny zamiar błogosławionej Dziewicy, z którego wyrosły gałęzie czynów proste i idące ku górze”⁵.

Dziewictwo Maryi nie jest postawą oderwaną od życia. Przeciwnie – jest ono głęboko zakorzenione w prostocie i ogołoceniu. Maryja niczego nie zatrzymuje dla siebie. Jej dziewictwo jest przejrzyste, ponieważ nie szuka własnej chwały, lecz pozwala, aby wszystko było skierowane ku Bogu.

ta wewnętrzna czystość sprawia, że całe Jej życie – także ciało i działanie – jaśnieje Bożym światłem.

Virginitatis primiceria: pierwszeństwo w dziewictwie

Dziewictwo w aspekcie duchowym obejmuje również sferę myśli. Maryja zachowuje czystość umysłu, wolność od wewnętrznego rozproszenia i nieuporządkowanych pragnień. Jej myślenie jest proste, ponieważ wypływa z serca zakorzenionego w Bogu. Nie ma w Niej podwójności ani ukrytych motywów.

Kaznodzieja Padewski chętnie omawia dziewictwo w aspekcie cnót. W celu zilustrowania przykładów takiego nauczania należy przytoczyć kilka fragmentów pism Doktora Ewangelicznego. W *Kazaniu na Zwiastowanie Błogosławionej Dziewicy* franciszkanin powołuje się na Apokalipsę św. Jana (12,1) oraz wykład św. Bernarda z Clairvaux i wylicza dwanaście przywilejów w Dziewicy (*duodecim pra*

³ Por. *In Assumptione Beatae Mariae Virginis*, 3 (II,144,23).

⁴ *In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis*, 16 (II,125,32-126,1): „Virgulae aureae in lilio sunt paupertas et humilitas in Maria, quibus ipsius virginitas fuit decorata”. Podobna myśl pojawia się w *Kazaniu na XX Niedzielę po Pięćdziesiątnicy* – por. *Dominica XX post Pentecosten*, 1 (II,328,4-6): „In marmore, beatae Mariae virginitas; in cedro, quae odore suo fugat serpentes, humilitas; in auro ipsius designatur papuertas”.

⁵ *In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis*, 11 (II,119,31-120,7): „Radix lilii est intentio cordis, quae si fuerit simplex [...] ibunt rami eius, quia crescunt in altum opera eius, et sic «totum corpus tuum», idest opus sequens, «lucidum erit». Fuit siquidem radix, intentio beatae Virginis, purissima et odorifera, ex qua rami operationum, directi et in altum crescentes, processerunt”.

⁶ Por. *In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis*, 2 (II,110,31-111,9).

⁷ *In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis*, 2 (II,111,5-6).

⁸ *In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis*, 2 (II,110,28-30): „Ex fortitudine vel magnitudine propositum virginitatis assumpsit, tenuit, tam immensae rei fidem exhibuit”.

⁹ *In Annuntiatione Beatae Mariae Virginis*, 13 (II,121,30): „in virginibus benedicti semper optaverat”.

¹⁰ *In Purificatione Beatae Mariae Virginis*, 9 (III,109,18): „mundior ceteris virginitate”.

¹¹ *In Festo Annuntiationis Sanctae Mariae*, 3 (III,152,17-18): „vere multum accepit, quia concepit Filium Dei”.

erogativae in Virgine)⁶. Dwa z nich dotyczą bezpośrednio czystości Maryi: „pierwszeństwo w dziewictwie” (*virginitatis primiceria*) oraz „płodność bez skażenia” (*fecunditas sine corruptione*)⁷. W tym samym kazaniu franciszkanin łączy decyzję Maryi z cnotą i naucza, że „z cnoty męstwa albo wielkoduszności zaczerpnęła zamiar dziewictwa, podjęła je i poświęciła się tak niezmiernej sprawie”⁸. Nie

je i poświęciła się tak niezmiernej sprawie”. Nie bez znaczenia pozostaje dla Świętego konsekwencja i wytrwałość tego postanowienia, bowiem Miriam „pragnęła zawsze być błogosławioną między dziewicami”, była „czystsza niż inni dziewictwem”, a przez to „otrzymała wiele, gdyż poczęła Syna Bożego”.

W Kazaniu na Wniebowzięcie Błogosławionej Dziewi-

**Dziewictwo w aspekcie duchowym obejmuje również sferę myśli.
Maryja zachowuje czystość umysłu, wolność od wewnętrznego
rozproszenia i nieuporządkowanych pragnień. Jej myślenie jest proste,
ponieważ wypływa z serca zakorzenionego w Bogu.**

bez znaczenia pozostaje dla Świętego konsekwencja i wytrwałość tego postanowienia, bowiem Miriam „pragnęła zawsze być błogosławioną między dziewicami”⁹, była „czystsza niż inni dziewictwem”¹⁰, a przez to „otrzymała wiele, gdyż poczęła Syna Bożego”¹¹.

W Kazaniu na Wniebowzięcie Błogosławionej Dziewicy następuje powrót do tematyki cnót w kontekście tajemnicy dziewictwa: „Ku niemu [życiu wiecznemu – przyp. tłum.] zwracała się pokora błogosławionej Dziewicy i dlatego zasłużyła Ona, by Bóg spojrzał na Nią. A ponieważ pokora utrzymuje się przy pomocy ubóstwa, dlatego zwie się naczyniem ze złota [...] A ponieważ pokora i ubóstwo błogosławionej Maryi było wyróżnione przez dziewictwo i nienaruszalność, dlatego powiedziano [o Maryi – przyp. tłum.] naczynie ze złota mocne a całe. Błogosławiona Dziewica była mocna i cała przez dziewictwo, i dlatego mogła posiadać w sobie mądrość”¹².

Virginitatis primiceria: pierwszeństwo w dziewictwie

Dziewictwo w aspekcie duchowym obejmuje również sferę myśli. Maryja zachowuje czystość umysłu, wolność od wewnętrznego rozproszenia i nieuporządkowanych pragnień. Jej myślenie jest proste, ponieważ wypływa z serca zakorzenionego w Bogu. Nie ma w Niej podwójności ani ukrytych motywów.

Kaznodzieja Padewski chętnie omawia dziewictwo w aspekcie cnót.

W celu zilustrowania przykładów takiego nauczania należy przytoczyć kilka fragmentów pism Doktora Ewangelicznego. W Kazaniu na Zwiastowanie Błogosławionej Dziewicy franciszkanin powołuje się na Apokalipsę św. Jana (12,1) oraz wykład św. Bernarda z Clairvaux i wylicza dwanaście przywilejów w Dziewicy (*duodecim prerogativae in Virgine*). Dwa z nich dotyczą bezpośrednio czystości Maryi: „pierwszeństwo w dziewictwie” (*virginitatis primiceria*) oraz „płodność bez skażenia” (*fecunditas sine corruptione*). W tym samym kazaniu franciszkanin łączy decyzję Maryi z cnotą i naucza, że „z cnoty męstwa albo wielkoduszności zaczerpnęła zamiar dziewictwa, podjęła

cy następuje powrót do tematyki cnót w kontekście tajemnicy dziewictwa: „Ku niemu [życiu wiecznemu – przyp. tłum.] zwracała się pokora błogosławionej Dziewicy i dlatego zasłużyła Ona, by Bóg spojrzał na Nią. A ponieważ pokora utrzymuje się przy pomocy ubóstwa, dlatego zwie się naczyniem ze złota [...] A ponieważ pokora i ubóstwo błogosławionej Maryi było wyróżnione przez dziewictwo i nienaruszalność, dlatego powiedziano [o Maryi – przyp. tłum.] naczynie ze złota mocne a całe. Błogosławiona Dziewica była mocna i cała przez dziewictwo, i dlatego mogła posiadać w sobie mądrość”.

Devotio humilitatis: poświęcenie pokory

Św. Antoni jasno ukazuje, że integralność dziewictwa Maryi zaczyna się w sercu. Nienaruszalność intencji poprzedza nienaruszalność ciała. Pokora serca rodzi pokorę ciała. Dziewictwo wewnętrzne stanowi fundament, na którym opiera się cała pełnia Jej dziewiczego życia. Kaznodzieja nazywa to „poświęceniem pokory”. Bogurodzica pozostaje wolna od grzechu i pełna cnót. Dziewictwo wewnętrzne staje się początkiem Jej świętości i źródłem całego duchowego piękna. To ono sprawia, że całe Jej życie jaśnieje Bożym światłem.

Maryja jest więc dziewicą nie tylko dlatego, że zachowała dziewictwo fizyczne, ale przede wszystkim dlatego, że Jej serce od początku należało do Boga. Jej wewnętrzna czystość czyni Ją „najczystsą przed obliczem Boga”.

W nauczaniu św. Antoniego dziewictwo w aspekcie wewnętrznym (*virginitas interioris*) ukazuje Maryję jako osobę całkowicie oddaną Bogu, wolną i przejrzystą. Jej dziewictwo serca nie jest ucieczką od świata, lecz drogą pełnej miłości i dyspozycyjności. To właśnie ta wewnętrzna czystość czyni Ją godną przyjęcia Syna Bożego i stawia w samym centrum tajemnicy zbawienia.

W kolejnym Kompendium pochylimy się nad tematem drugiego wymiaru dziewictwa Matki Pana i rozważymy nienaruszalność ciała Bogurodzicy.

¹² In *Assumptione Beatae Mariae Virginis*, 4 (II,144,26-30.145,27-30): „Ad quam respexit humilitas beatae Virginis, et ideo respici meruit. Et quia humilitas paupertate conservatur, ideo vas auri dicitur [...] Et quia humilitas et paupertas beatae Mariae virginitatis integritate «fuit» insignita, ideo additur: «Vas auri solidum». Beata Virgo fuit solida virginitate, et ideo sapientiam potuit continere”.

Rekolekcje „indywidualne”

– znak czasu czy przejaw wygodnictwa?

O. MICHAŁ NOWAK

**Mody mają to do siebie, że pojawiają się i znikają. Bywają zastępowane przez inne, nowe, równie nietrwałe. Ale, bywa, że potrafią wyrządzić wiele szkód. Tak było choćby z modą na palenie papierosów, która panowała w latach 80-90, a dziś odeszła do lamusa. Ile istnień ludzkich pochłonęła? Nikt nie zdoła oszacować... Oczywiście nie każda moda musi być zaraz śmiertelna, ale o jej wartości powinna chyba decydować stara, ewangeliczna zasada – po owocach poznacie. A jakie owoce przyniesie swoista moda na odprowadzanie rekolekcji indywidualnych, która zatacza coraz szersze kręgi wśród konsekrowanych? Przekonamy się o tym pewnie niedługo...
Dziś krótka refleksja nad samym zjawiskiem.**

Na czym polega dyskretny urok tej formy odprowadzania dorocznych rekolekcji? Prawdopodobnie na tym, co wynika ze słabości współczesnego życia konsekrowanego, mianowicie z indywidualizmu. Fakt, że ja sam decyduję kiedy, gdzie, w jakim rytmie i z jakim nauczaniem odprowadzę moje ćwiczenia, staje się kuszącą wizją decydowania o sobie w kolejnym obszarze mojego życia. Już nie przełożeni, wspólnota, nasze zwyczaje, ale ja sam określam zasady. Pięć dni? A może jednak trzy i pół? Odosobnione miejsce? A może jednak wielkie miasto, najlepiej Kraków, z jego bogactwem życia kulturalnego i towarzyskiego? Klasztor? Uchowaj Boże... Może jakieś puste mieszkanko znajomych, w Ustce, po sezonie... Treści? No jakaś „dobra książka”, taka „o życiu”. Może Nesbo, Mróz, albo Żulczyk... Oczywiście przejawiam, a może nawet nieco ironizuję, ale...

wewnętrznym, narzuconym, problematycznym, a nie czymś, co sami wybraliśmy i z czym związaliśmy w sposób wolny całe nasze życie.

Po wtóre rytm dnia i pewna dyscyplina... Bardzo o nią trudno w odprowadzaniu rekolekcji indywidualnie i trzeba chyba dużej dojrzałości, żeby tych kilku dni nie przepaść, albo nie spędzić z komórką w ręku. Oczywiście i na wspólnotowych rekolekcjach istnieje takie niebezpieczeństwo. Ale jednak wspólnota ma charakter motywujący. Każdy, kto ma odrobinę przyzwoitości w sercu, nie będzie „chodził własnymi ścieżkami” wiedząc, że teraz jest czas konferencji, albo wspólnej modlitwy w kaplicy. I choćby z poczucia owej przyzwoitości będzie obecny tam, gdzie wszyscy.

No, ale kto tam głosi? I czy aby będzie odpowiednio... krótko mówił? Nasza gotowość słuchania spada drastycz-

Codziennność, która sprawia, że tak trudno nam się spotkać z racji rozlicznych obowiązków „wyprowadzających” nas z klasztoru, zostaje „pokonana” poprzez decyzję na wspólne bycie tu i teraz.

Mimo różnych zastrzeżeń, które można wysuwać do rekolekcji odprowadzanych we wspólnocie, warto chyba podkreślić pewne ponadczasowe wartości, które są z nimi związane. Po pierwsze, fakt, że przez kilka dni jesteśmy razem – w kaplicy, w refektarzu, szerzej – w jednym domu. Codziennność, która sprawia, że tak trudno nam się spotkać z racji rozlicznych obowiązków „wyprowadzających” nas z klasztoru, zostaje „pokonana” poprzez decyzję na wspólne bycie tu i teraz. Nie musi to oczywiście oznaczać „przegadania” rekolekcji, bo „dawno żeśmy się nie widzieli”, ale to już pewnie kwestia głębszego zrozumienia wartości ciszy, która w żadnym wypadku nie musi utrudniać budowania wspólnoty. Włos mi się jeży na głowie, kiedy słyszę, że ktoś jedzie na indywidualne rekolekcje, bo musi odpocząć od wspólnoty. Jakby była ona czymś ze-

nie. Wiele lat temu byłem na rekolekcjach zakonnych, które prowadził ktoś „z łapanek”. Wybitnie mu nie szło. Po ośmiu minutach schodził z ambony, spocony i udręczony, a my siedzieliśmy w kaplicy i zastanawialiśmy się czy jeszcze wróci i coś dopowie czy to już koniec. Po dwóch dniach okazało się, że nie można spodziewać się niczego więcej. I wówczas ze zdumieniem słuchałem głosów braci, którzy twierdzili – super, ma człowiek więcej czasu dla siebie... Pewnie, miejsce było urokliwe, późne lato. Ale nie po to jechałem sześćset kilometrów, żeby podziwiać krajobrazy. Rekolekcje to nie urlop. Z drugiej strony, kilka lat temu, jako organizator rekolekcji zakonnych poprosiłem o kogoś, kto nas poprowadzi w rekolekcjach pewną wspólnotę zakonną. I przysłano nam rekolekcionistę, który ośmielił się „trzymać braci godzinę w kaplicy”. Otrzy-

mywałem wówczas telefony z pogrozkami – jeśli na niego nie wpłyniesz, wyjeżdżamy stąd jutro. Nie wpłynąłem...

Wszyscy staramy się, żeby do powierzonych naszej trosce parafian nie przemawiali ludzie przypadkowi. Rekolekcyoniści parafialnych dobieramy starannie. Dokładnie tak samo postrzegam swoją rolę w organizacji rekolekcji dla braci. Staram się zapraszać ludzi, których znam i o których wiem, że mają coś sensownego do powiedzenia. Oczywiście, trudno w tej dziedzinie zadowolić wszystkich. Ale wartością niezaprzeczalną wspólnego odprawiania rekolekcji jest fakt, że słuchamy tego samego. Mogłoby to stać się nawet kanwą do jakiejś wymiany myśli. Mogłoby, gdyby tematy związane z wiarą były przedmiotem naszych wspólnych rozmów. Czy są? Obawiam się, że nieczęsto. Wszak „nie przenosimy roboty do domu”...

A może wachlarz tych różnych trudności jest generowany przez nasze generalne podejście do rekolekcji. Mam wrażenie, że czasem jest to dla nas przykry obowiązek, do którego „zmuszają nas” dokumenty zakonne. Może właśnie dlatego nie planujemy ich z wyprzedzeniem, nie czekamy na nie i ostatecznie... budzimy się w grudniu – bo trzeba odprawić, bo znów ktoś będzie o to pytał. I wówczas na szybko, byle jak i byle gdzie. Bo trzeba. Porównuję to czasem z podejściem ludzi świeckich, których spotykałem w różnych domach rekolekcyjnych. Poświęcają czas swojego urlopu i płacą za to z własnej kieszeni. Jadą, bo czują głód Boga i głód słuchania. Wiele razy patrzyłem na nich z ogromnym podziwem. Natomiast z dużym zdziwieniem słucham komentarzy braci, którzy narzekają niemal na wszystko. Począwszy od faktu konieczności odprawienia rekolekcji, a na jedzeniu w domu rekolekcyjnym skończywszy. Wszystko jest złe, niepotrzebne, wymuszone... Głody i pragnienia, które się

dualistycznych w życiu konsekrowanym niż znakiem czasu, który należy odczytywać jako szansę i wartość samą w sobie. W roku Kapituł Duchowych, w których będziemy uczestniczyć, a które będą miały nieco inny charakter niż rekolekcje, warto się zastanowić nad własnym podejściem do tematu. Być może pomocą stanie się dla braci

Mam głębokie przekonanie, że wciąż wielu spośród nas czeka na doroczne rekolekcje, przygotowuje się do nich i chętnie z nich korzysta. (...) Stawiam jednak tezę, że indywidualne odprawianie ćwiczeń duchowych dużo częściej (nie zawsze, oczywiście) jest wyrazem tendencji indywidualistycznych w życiu konsekrowanym niż znakiem czasu, który należy odczytywać jako szansę i wartość samą w sobie.

za tym kryją są raczej natury materialnej – mój pokój, fotelik w rekreacji, jakiś ekran i... święty spokój. Więc najlepiej by było, jeśli już trzeba, żeby te rekolekcje odprawiać... we własnym domu.

Żeby był dobrze zrozumiany... Piszę tu o niepokojących obserwacjach, ale bynajmniej nie oskarżam „wszystkich o wszystko”. Mam głębokie przekonanie, że wciąż wielu spośród nas czeka na doroczne rekolekcje, przygotowuje się do nich i chętnie z nich korzysta. Bywają nawet tacy, którzy wypowiadają ten swój entuzjazm głośno i zarażają nim innych. Stawiam jednak tezę, że indywidualne odprawianie ćwiczeń duchowych dużo częściej (nie zawsze, oczywiście) jest wyrazem tendencji indywi-

Słowo proroka Amosa:

*Oto nadejdą dni -
wyrocznia Pana Boga -
gdy ześlę głód na ziemię,
nie głód chleba ani pragnienie wody,
lecz głód słuchania słów Pańskich.
Wtedy błąkać się będą od morza do morza,
z północy na wschód będą krążyli,
by znaleźć słowo Pańskie,
lecz go nie znajdą.*

Am 8, 11-12

o. Józef Szańca (1944-2025)

O. Józef Szańca, profes wieczysty Prowincji św. Antoniego i bł. Jakuba Strzemię, w ostatnim okresie życia należał do wspólnoty klasztornej we Wrocławiu, odszedł do Pana 16 października 2025 r., w 80. roku życia i 65. roku życia zakonnego.

o. Leszek Kowalik (1955-2025)

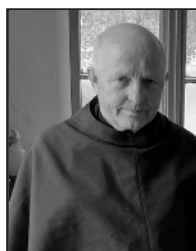
O. Leszek Kowalik, profes wieczysty Prowincji Matki Bożej Niepokalanej, odszedł do Pana 3 listopada 2025 r., w 71. roku życia i 43. roku życia zakonnego.

o. Stanisław Piętka (1953-2025)

O. Stanisław Piętka, profes wieczysty Prowincji Matki Bożej Niepokalanej, w ostatnim okresie życia należał do wspólnoty klasztornej w Niepokalanowie Lasku w Teresinie, odszedł do Pana 9 listopada 2025 r., w 73. roku życia i 53. roku życia zakonnego.

o. bp Jan Wilk (1951-2025)

O. bp Jan Wilk, biskup diecezji Formosa (GO) w latach 1998-2004, biskup Anápolis w latach 2004-2025, odszedł do Pana 11 listopada 2025 r. w Anápolis, w 75. roku życia i 56. roku życia zakonnego.

br. Józef Zgliński (1954-2025)

Br. Józef Zgliński, profes wieczysty Prowincji Matki Bożej Niepokalanej, w ostatnim okresie życia należał do wspólnoty klasztornej w Niepokalanowie, odszedł do Pana 19 listopada 2025 r., w 72. roku życia i 32. roku życia zakonnego.

o. Michał Krajewski (1970-2025)

O. Michał Krajewski, profes wieczysty Prowincji Matki Bożej Niepokalanej, w ostatnim okresie życia należał do wspólnoty klasztornej w Doliwach, odszedł do Pana 7 grudnia 2025 r., w 56. roku życia i 37. roku życia zakonnego.

Przewodnik po Bożym Narodzeniu

W ramach współpracy z Wydawnictwem Świętego Wojciecha o. Michał Baranowski opracował przewodnik po Bożym Narodzeniu.

Książka prowadzi czytelnika przez tajemnicę Bożego Narodzenia w sposób świeży, nieoczywisty i głęboko inspirujący. Książka odkrywa bogactwo świątecznej tradycji; sięga do źródeł historycznych, mniej znanych faktów oraz nie rozpowszechnionych ciekawostek związanych z historią narodzin Chrystusa i duchowością tego wyjątkowego czasu.

Publikacja łączy w sobie walor edukacyjny i formacyjny. To wyjątkowy zbiór faktów, ale również przewodnik, który prowadzi do osobistego odkrywania obecności Boga w Kościele i w codzienności.

To nie jest kolejny przewodnik po świętach – to propozycja spojrzenia na nie z innej perspektywy: z wrażliwością na historię, tradycję i duchowe bogactwo Kościoła.

Strona Prowincji św. Maksymiliana Marii Kolbego: franciszkanie.gdansk.pl
Franciszkański świat w jednym miejscu: franciszkanie.tv
Codzienne rozważanie Słowa Bożego: 3zdania.pl
Duszpasterstwo powołaniowe: powolanie.com.pl
Sekretariat misyjny: sekretariatmisyjny.pl
Fundacja „Tworzyć Miłością”: fundacjatm.pl
Rekolekcje weekendowe: rekolekcjefranciszkanskie.pl
Dom św. Maksymiliana Marii Kolbego: dmk.pl
Centrum Medycyny Klasztornej: franciszkanskieziola.pl
Rycerstwo Niepokalanej Polski Północnej: rycerstwoniepokalanej.org
Noclegi w Ostródzie: dombramamazur.pl
Prześlij swoją intencję: skrzynkamodlitwy.pl

Adres redakcji:
ul. Świętej Trójcy 4
80-822 Gdańsk
tel. 58 3018525; fax 58 3010752
wzp@franciszkanie.gdansk.pl
Nakład: 130 egz.
Numer zamknięto 11 stycznia 2026 r.

Wydawca: Prowincja św. Maksymiliana Marii Kolbego
Braci Mniejszych Konwentualnych z siedzibą w Gdańsku
Redaktor: o. Mateusz Stachowski
Opracowanie materiału: Maja Studzińska
Skład i łamanie: Admar Galicja
Korekta: Maja Studzińska
Opracowano na podstawie materiałów nadesłanych.
Zdjęcia pochodzą z archiwum Prowincji oraz z materiałów nadesłanych. Wszelkie prawa zastrzeżone.
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów, zmiany tytułów, śródtytułów oraz poprawek merytorycznych i stylistycznych.

Wszystkim Autorom nadesłanych materiałów serdecznie dziękujemy!

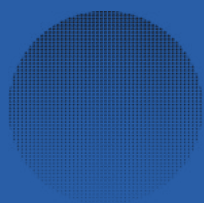
Niech Pan obdarzy Cię pokojem +

Spis treści

Życzenia na Boże Narodzenie 2025	2
Informacje z Kurii Prowincjalnej	4

Poezja	10
Wiadomości z klasztorów Polska	11
Wiadomości z klasztorów Delegatura niemiecka	25
Wiadomości z klasztorów Delegatura litewska	28
Wiadomości z klasztorów Delegatura kanadyjska	30
Pielgrzymka Franciszkańska Nasza działalność	32
Dom św. Maksymiliana Nasza działalność	32
Oaza Wielka Sychem Nasza działalność	33
Sekretariat misyjny Nasza działalność	34
FranciszkanieTV Nasza działalność	37
Biblioteka Prowincjalna Nasza działalność	38
200 lat beatyfikacji bł. Jolenty Bł. Jolenta	39
Zupa z Trójcy Nasza działalność	40
Czyściec Poezja	42
Ostra Brama w Bridgeport Nasza działalność	43
3 października - nie tylko Transitus Duchowość	46
Jak mu będzie na imię? Biblijniej	47
Najczystsza przed obliczem Boga Duchowość	48
Rekolekcje indywidualne Z notatnika homilety	51
Zmarli	53

REKOLEKCJE 2026

FRANCISZKAŃSKIE GDAŃSK

16 - 25 stycznia - Rekolekcje dla wszystkich

PANTOKRATOR

REKOLEKCJE LECTIO DIVINA Z PISANIEM IKONY

30 stycznia - 1 lutego - Rekolekcje dla wszystkich

WALKA DUCHOWA CZ. 1.

MYŚLĘ, WIĘC JESTEM KUSZONY

8 - 13 marca - Rekolekcje dla wszystkich

JEZUS Z SYNAJU

REKOLEKCJE LECTIO DIVINA Z PISANIEM IKONY

8 - 10 maja - Rekolekcje dla wszystkich

ŻYCIE I ŚMIERĆ JEST W MOCY JĘZYKA.

O MOCY SŁOWA

22 - 24 maja - Rekolekcje dla wszystkich

RAMIONA JAKUBA.

JAK POKOCHAĆ HISTORIĘ SWOJEGO ŻYCIA

19 - 21 czerwca - Rekolekcje dla wszystkich

NIE MUSISZ SIĘ BAĆ.

O ODZYSKIWANIU ODWAGI I MOCY DO ZMIANY

26 - 28 czerwca - Rekolekcje dla wszystkich

PRZEZ CIEMNĄ DOLINĘ... (PSALM 23)

JA ZAWSZE JESTEM Z TOBĄ

3 - 5 lipca - Rekolekcje dla kobiet

MATKA - CÓRKA. WIĘŻ CZY WIĘZY?

O RELACJI, KTÓRA NIESIE I RANI

5 - 12 lipca - Rekolekcje dla wszystkich

REKOLEKCJE Z POSTEM ŚW. HILDEGARDY Z BINGEN

12 - 17 lipca - Rekolekcje dla wszystkich

MARYJA MATKA JEZUSA - ELEUSA.

REKOLEKCJE LECTIO DIVINA Z PISANIEM IKONY

21 - 23 sierpnia - Rekolekcje dla wszystkich

O PRZEMIANIE UMYŚŁU.

TAK JAK MYŚLISZ, TAK MASZ

23 - 28 sierpnia - Rekolekcje dla wszystkich

ŚWIĘTA RODZINA.

REKOLEKCJE LECTIO DIVINA Z PISANIEM IKONY

28 - 30 sierpnia - Rekolekcje dla wszystkich

DETOKS DUSZY, DETOKS CIAŁA

18 - 20 września - Rekolekcje dla wszystkich

WALKA DUCHOWA CZ. 2.

JAK BRONIĆ SIĘ PRZED ZŁEM?

25 - 27 września - Rekolekcje dla kobiet

KORZENIE KOBIECEJ SIŁY

16 - 18 października - Rekolekcje dla kobiet

KOBIETA WOLNA OD NIEMOCY

18 - 25 października - Rekolekcje dla wszystkich

REKOLEKCJE Z POSTEM ŚW. HILDEGARDY Z BINGEN

13 - 15 listopada - Rekolekcje dla kobiet

KOBIETA WSPIERAJĄCA MĘŻCZYZNĘ.

O WZAJEMNOŚCI, RÓWNEJ GODNOŚCI

I ODMIENNOŚCI DARÓW

20 - 22 listopada - Rekolekcje dla wszystkich

EUCHARYSTIA - SMAK ŻYCIA

4 - 6 grudnia - Rekolekcje dla wszystkich

PERŁA UKRYTA W ROLI.

O ODZYSKANIU SWOJEJ WARTOŚCI

11 - 13 grudnia - Rekolekcje dla wszystkich

ZŁOTO W TYGLU - JAK WZRastać DUCHOWO?

SŁOWO, KTÓRE DAJE ŻYCIE

Dom Pojednania i Spotkań

ul. Świętej Trójcy 4, Gdańsk

+48 609 113 117

www.dmk.pl rekolekcje@dmk.pl

Noclegi u franciszkanów

www.franciszkanie.gdansk.pl

www.rekolekcjefranciszkanskie.pl